

OBRANA

25
LOS
SR

Naši v kurze Komando

Vtaktických situáciách a činnostiach blízkyh reálnym bojovým podmienkam so zvýšenou psychickou a fyzickou záťažou sa od 23. októbra do 17. novembra v Českej republike konal kurz Komando. Nastúpilo doň 19 príslušníkov Armády Českej republiky a dvaja vojaci Ozbrojených síl SR. Elitný a jediný bojový kurz zameraný na veliteľa malých jednotiek je jedným z najnáročnejších kurzov. Skladá sa z piatich dní teoretickej a 26 dní praktickej časti. Predstavujú plánovanie, bojové drily, taktické presuny, nácviky aj realizáciu pascí a prepádov, trhanie, hádzanie ručných granátov, streľby s taktic-

kým námetom, aeromobilné operácie i prekonávanie vodných prekážok.

V pražskom Národnom pamätníku hrdinov heydrichiády 20. novembra získali cenné odznaky a nášivky i príslušník 22. mechanizovaného práporu Michalovce 2. mechanizovanej brigády Prešov nadrotmajster Jaroslav Spišiak a príslušník Strediska CIMIC a PSYOPS Pozemných síl OS SR nadporučík Peter Klučka. K úspechu im zagrataloval i náčelník Generálneho štábu OS SR gen. Milan Maxim.

• • • • •

Vážení čitatelia,

vďaka prijatým strategickým dokumentom prichádza obdobie, keď ozbrojené sily vstúpia do 21. storočia nielen svojou odhodlanosťou a vycvičenosťou, ale aj modernou výzbrojou. Preto sme sa všetci vo vedení rezortu obrany zhodli, že Priemyselný deň 2017 musí byť venovaný práve Ozbrojeným silám Slovenskej republiky a vojaci musia mať možnosť oboznámiť sa s prezentovanými produktmi obranného priemyslu SR ako prví. Spoločne sme sa pokúsili spojiť príjemné s užitočným. Príslušníci ozbrojených síl zo všetkých stupňov velenia a riadenia ako budúci užívatelia mali možnosť vidieť najmodernejšiu techniku domácich a zahraničných výrobcov. Vybrané tímy skúsených ľudí overili základnú operačnú spôsobilosť vozidiel a pomohli nám získať potrebné poznatky. Zároveň naši špecialisti urobili potrebné základné merania požadovaných parametrov obrnených vozidiel. Tieto úlohy sú spojené s precízne naplánovanými obstarávacími procesmi v súlade s rozhodnutiami vlády Slovenskej republiky. Na základe získaných údajov budeme v týchto procesoch pokračovať a verím, že pre ozbrojené sily dokážeme zabezpečiť požadované produkty v špičkovej

kvalite a v rozsahu pridelených zdrojov. Toto podujatie vytvorilo priestor aj na odbornú a vecnú komunikáciu s verejnosťou. V priebehu Priemyselného dňa 2017 sme predstavili verejnosti okrem iných prvý raz aj produkt vozidla BOV 8x8 nášho spoločného vývoja a výskumu s fínskymi partnermi. Verím, že tento deň bol pre nás všetkých užitočný a pomohol nám vzájomne sa spoznať, osvojiť si najnovšie trendy a prijať správne rozhodnutia do budúcnosti.

Vážení čitatelia, na záver mi dovoľte vyjadriť presvedčenie, že v nastúpenom trende modernizácie Ozbrojených síl Slovenskej republiky budeme úspešne pokračovať a nové produkty sa čoskoro objavia v útvaroch a zariadeniach OS SR.

Zároveň si vám dovoľujem zaželať všetko dobré do nového roka.

**generálmajor
Daniel Zmeko**
národný riaditeľ
pre vyzbrojovanie

NA TITULNEJ STRANE: Štvrtstoročie existencie si pripomína slovenský rezort obrany i náš mesačník • Koláž: Miloslav Ščepka

4 Noví vojnoví veteráni vstúpili do Siene slávy

8 Deň obranného priemyslu na Záhorí

14 Rozhovor s ministrom obrany SR Petrom Gajdošom

16 25 rokov slovenských ozbrojených síl

27 Mesačník Obrana jubiluje

30 Potápači cvičili streľby z vody

32 Bitka pri Isandlwane

34 Najlepší poddôstojník roku 2017

36 Náčelník generálneho štábu navštívil Afganistan

44 Kompresné podkolienky a šport

46 Normalizácia v československej armáde

47 Obrnené prieskumné hliadkové vozidlo BRDM-1

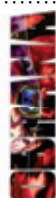
Mesačník Obrana v digitálnej podobe: www.mosr.sk/obrana/

Týždňový súhrn správ eBulletin: www.mosr.sk/ebulletin/

Ďalšie informácie: www.facebook.com/mosr.sk a www.youtube.com/user/MinisterstvoObrany

Distribúcia mesačníka Obrana: obrana@mod.gov.sk

 **MINISTERSTVO
OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Mesačník Ministerstva obrany SR, založený v Clevelande (USA) 1914, obnovený v Bratislave v roku 1993 • Ročník XXVI. • č. 1/2018 • Redakčná uzávierka 18. 12. 2017 • Do výroby zadané 22. 12. 2017 • Vydavateľ: Ministerstvo obrany SR • Vedúci oddelenia rezortnej tlače: PhDr. Miloslav ŠČEPKA, tel.: 0960 31 29 48, 0903 820 996, e-mail: miloslav.scepka@mod.gov.sk • Šéfredaktor: PhDr. Pavol VITKO, tel.: 0960 31 30 72, 0903 820 847, e-mail: pavol.vitko@mod.gov.sk • Redaktori: Jozef ŽIAK, plukovník v zálohe, tel.: 0960 33 83 52, 0903 820 194, e-mail: jozef.ziak@mil.sk, Mgr. Hana KLOBUŠICKÁ, tel.: 0960 31 29 45, 0903 820 193, e-mail: hana.klobusicka@mod.gov.sk • Mgr. Veronika Máťušová, tel.: 0960 31 17 01, 0903 820 555, e-mail: veronika.matusova@mil.sk • Tajomníčka redakcie: Mgr. Milena SLEZÁKOVÁ, tel.: 0960 31 29 84, e-mail: milena.slezakova@mod.gov.sk • Jazyková úprava: Ing. Eleonóra BUJÁČKOVÁ • Grafická úprava: Ing. Otakar HRABÁK • Adresa redakcie: Mesačník OBRANA, MO SR, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava, e-mail: obrana@mod.gov.sk, www.mosr.sk/obrana/ • Tlač: Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o. • © Ministerstvo obrany SR, IČO: 30845572, EV 412/08, ISSN 1336-1910 • Neoznačené texty sú z tlačového servisu MO SR a OS SR • Neoznačené obrázky sú z archívu MO SR • NEPREDAJNÉ

Samozrejme, minister „na diaľku“ pozdravil aj všetkých mierotvorcov, ktorí nesedeli v hľadisku Radošinského naivného divadla. Za štvrtstoročie je ich už vyše 18-tisíc. Pravdaže, úctu si zaslúžia aj ich najbližší. Štátny tajomník MO SR Marián Saloň, generálny tajomník služobného úradu MO SR Ján Hoľko, náčelník Generálneho štábu OS SR generál Milan Maxim a ďalší hostia potleskom privítali aj veteránov druhej svetovej vojny. „Len včera som pricestoval z návštevy našich vojakov v Afganistane a je veľmi príjemné v operácii Resolute Support aj v iných misiách počúvať na našich vojakov slová chvály,“ ocenil mierotvorcov generál Maxim.

Minister obrany uviedol do Siene slávy novodobých vojenských veteránov

Slávy synovia

„Považujte toto podujatie za prejav vďaky za všetko, čo ste urobili v prospech ozbrojených síl a našej krásnej Slovenskej republiky,“ povedal minister obrany Peter Gajdoš v pondelok 4. decembra na 13. predvianočnom stretnutí vedenia rezortu obrany a velenia ozbrojených síl s vojakmi, ktorí boli nasadení v operáciách medzinárodného krízového manažmentu.

Neoddychové zóny

„Ak si niekto predstavuje zahraničné operácie ako oddychové zóny, z ktorých sa vojaci po pol roku či po roku vrátia s plným účtom peňazí, nemôže sa viac mýliť,“ povedal minister a mieril tým na invetív, ktoré sa na adresu vojakov objavujú na sociálnych sieťach. Pripusťme, že niekedy to nemusí byť len z nežičlivosti, ale aj z nevedomosti. Je preto dôležité, že rezort svojich najlepších novodobých veteránov predstavuje už sedem rokov aj verejnosti prostredníctvom ich uvedenia do Siene slávy misií a operácií. Sú ich už štyri desiatky. No ešte predtým všetci prítomní v divadelnom hľadisku povstali. Minútu ticha vzdali úctu 57 mužom a ženám, kto-

rí počas plnenia svojich úloh v operáciách medzinárodného krízového manažmentu položili svoje životy.

Afganistan, Kosovo, Sýria, Mali

Na to, aby vojak dokázal konať nad bežné plnenie služobných povinností, musí mať odvahu, profesionalitu – a srdce. Tak, ako prvý uvedený do Siene slávy. Slúži v 5. pluku špeciálneho určenia v Žiline, preto ho nazvime „rotný X“. „Bolo to 19. októbra 2016 v operácii Resolute Support v našej základni, keď došlo k obávanému útoku typu green on blue. Zákernosť spočívala v tom, že útočník infiltrovaný do Afganskej národnej armády začal od chrbita paľbu na vojakov koalíčných síl,“ hovorí rotný X, ktorý bol do Afganistanu vyslaný ako mentor zdravotníckej prípravy vojakov síl špeciálneho určenia. V krízovej situácii zachraňoval životy. Za to ho ocenil aj najvyšší koalíčný veliteľ jednotiek špeciálneho určenia generálmajor Scott A. Howell. Rotný X bol v Afganistane nasadený už druhý raz a predtým slúžil aj v Kosove a na Golanových výšinách. „Ak slúžite v dobrom kolektíve, a ja mám na dobré partie šťastie, tak vám nemôžu zmäknúť kolená,“ zasmeje sa rotný X.

V 5. pluku špeciálneho určenia slúži aj „nadrotmajster Y“. A to už od roku 1996. Keď sa ho pýtame, ako sa dá tak dlho udržať v elitnej jednotke, odpovedá: „Len tvrdou prácou. Nestačí len čakať, kedy príde ponuka na nejaký kurz, treba sa stále vzdelávať, sledovať najmodernejšie trendy a udržiavať sa vo forme.“ To však nie je všetko. Treba mať aj srdce vojaka, bojovníka: „Na práci ma najviac baví jej rozmanitosť a tímový duch,“ zdôrazňuje nadrotmajster Y, ktorý slúžil dva razy v Afga-

nistane, raz na Golanských výšinách a v africkom Mali.

Rwanda, Uganda, Irak, Balkán

UNOMUR bola pozorovateľská misia OSN vo Rwande a v Ugande, UNAMIR opäť vo Rwande. Podplukovník vo výslužbe Daniel Bavoľár slúžil aj v monitorovacej misii Európskeho spoločenstva ECMM v štátoch bývalej Juhoslávie a v misii UNTAES v dnešnom Chorvátsku. V 90. rokoch organizoval humanitárnu pomoc chorvátskej menšine na území samostatnej Republiky

V misii OSN UNTAES na Balkáne, v kolickej operácii Iracká sloboda v Iraku či v operácii Európskej únie ALTHEA v Bosne a Hercegovine poznali nadrotmajstra Antonína Havlína nielen ako disciplinovaného profesionála, ale aj ako spoľahlivého, ústretového a kamarátskeho človeka. Ako inak by sa mohol podieľať na viacerých zbierkach pre onkologicky choré deti či na zbierkach pre rodiny, ktoré neprekypujú bohatstvom? Skúsenosti odovzdáva ako starší inštruktor oddelenia špeciálnej prípravy výcvikovej jednotky mierových

misii Základne výcviku a mobilizačného dopĺňovania Martin. Venuje sa aj šíreniu slovenskej kultúry ako tanečný pedagóg v detskom folklórnom súbore Turiec. „Ďakujem za dnešný deň a ďakujem aj za to, že ozbrojené sily si všímajú ľudí, ktorí im robia dobré meno. Aj Stanislav Štepka a hra Besame Mucho v podaní Radošinského národného divadla boli úžasní. No predovšetkým som hrdá na manžela,“ usmievala sa na svojho muža pani Alena Havlíňová.

Text: Pavol Viňko

Foto: Ivan Kelement

„Toto stretnutie je vynikajúcou príležitosťou, aby sme poďakovali všetkým profesionálnym vojakom, ktorí pôsobili v zahraničných operáciách a misiách. Svojou prácou prispeli k tomu, aby sme aj my mohli žiť v bezpečnejšom prostredí.“

Peter Gajdoš, minister obrany SR

srbskej krajiny aj srbskej menšine na území Chorvátska. Ohrozeným menšinám pomáhal organizovať evakuáciu aj počas afrických nasadení, podieľal sa na lokalizácii masových hrobov a identifikácii obetí či na organizácii návratu utečencov. Preto neprekvapí, keď povie, v akej oblasti pôsobil po odchode do civilu: „V Medzinárodnej organizácii pre migráciu. Asistoval som pri dobrovoľných návratoch utečencov a pôsobil aj v projekte presídlenia utečencov z Blízkeho východu a Afriky do tretích krajín.“

Vojenský čin roka 2017

Minister obrany Peter Gajdoš vyhlásil počas predvianočného stretnutia predstaviteľov rezortu obrany s novodobými veteránmi 21. ročník ankety Vojenský čin roka. Nominovať do ankety možno v troch kategóriách: Záchrana života, Pomoc verejnosti a Priateľ armády. Do ankety Vojenský čin roka môže prispieť každý, kto pošle svoj návrh do 28. februára 2018 na adresu:

Ministerstvo obrany SR,
Kancelária ministra obrany,
Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
(na obálku treba uviesť „Čin roka“)
alebo mailom na adresu:
cinroka@mod.gov.sk

Piaty vyžrebovaní navrhovateľa dostanú pozvánku na slávnostné vyhodnotenie.

O krok bližšie k PESCO

Bepečnostná rada a vláda Slovenskej republiky schválili Stratégiu národného plánu implementácie záväzkov a kritérií vyplývajúcich z účasti Slovenskej republiky na Stálej štruktúrovanej spolupráci Európskej únie PESCO. V súčasnosti sa pripravuje formálne rozhodnutie Rady EÚ o spustení PESCO. „PESCO vnímam ako prostredie, v ktorom sme sa zaviazali urobiť spoločne viac pre bezpečnosť našich občanov,“ uviedol minister obrany Peter Gajdoš. Dodal, že je to príležitosť nielen pre slovenský obranný priemysel, ale aj výskum a možnosť čerpať finančné prostriedky z Európskej komisie, konkrétne z Európskeho obranného fondu. Napĺňanie záväzkov zo schválenej stratégie bude vyžadovať koordináciu s rezortmi diplomacie, hospodárstva a školstva. Súčasťou stratégie sú záväzky pravidelne zvyšovať obranný rozpočet, pričom v roku 2020 by mali výdavky dosiahnuť deklarovaných 1,6 percenta HDP. Z toho výdavky na modernizáciu a rozvoj Ozborených síl SR by mali byť viac ako 20 percent. Súčasťou záväzkov je tiež aktívnejšie spolupracovať pri realizácii záväzkov s partnermi. Rovnako posilní možnosť spolupracovať s nimi v oblasti vojenského krízového manažmentu v Európskej únii. O vytvorení mechanizmu PESCO by mala Rada Európskej únie rozhodnúť na svojom zasadnutí 11. decembra.

Foto: Ivan Kelement

Atraktívnejšie aktívne zálohy

Aktívne zálohy budú v budúcom roku atraktívnejšie. Vyplýva to z novely zákona o brannej povinnosti, ktorú schválili Bezpečnostná rada SR aj vláda. Za nových podmienok by mali vojaci aktívnych záloh cvičiť od mája 2018. Samostatne zárobkovo činné osoby budú mať lepšie podmienky a upravilo sa rozpätie hodností na jednotlivé funkcie tak, aby kritériá spĺňalo viac vojakov v zálohe. Po novom bude môcť byť do aktívnych záloh zaradený aj vojak v zálohe, ktorý dosiahol vojenskú hodnosť o jeden stupeň nižšiu alebo o dva stupne vyššiu, než aká sa vyžaduje na výkon funkcie, do ktorej má byť zaradený. Novela spresňuje, že vojak v aktívnej zálohe bude mať nárok na pomernú časť hodnostného platu za čas, keď je na pravidelnom cvičení, alebo plní úlohy v prospech Ozborených síl SR. Upravuje aj povinnosť vojaka zaradeného do aktívnych záloh, ktorý bude povinný hlásiť veliteľovi zmeny v súvislosti s podmienkami zaradenia. Zmenená je tiež úprava ustanovení pri neprítomnosti vojaka na pravidelnom cvičení.

O podpore Macedónskej republiky

Minister obrany SR Peter Gajdoš rokoval 30. novembra s náčelníkom Generálneho štábu Armády Macedónskej republiky genpor. Metodijom Velichkovskim. Témami boli priority v oblasti medzinárodnej bezpečnosti aj doterajšia spolupráca oboch krajín v oblasti obrany. Minister macedónskeho náčelníka informoval o strategických dokumentoch, ktoré v tomto roku pripravil rezort obrany, aj o modernizačných projektoch. Obaja ocenili doterajšiu spoluprácu slovenských a macedónskych vojakov v zahraničných operáciách. Zhovárali sa aj o podpore integrácie Macedónskej republiky do EÚ a NATO. Šéf rezortu obrany tiež ponúkol možnosť ďalšieho pokračovania účasti príslušníkov macedónskych ozbrojených síl na Medzinárodnom kurze pre štábných dôstojníkov (ISOC) v Akadémii Ozborených síl SR.

Deň boja za slobodu

Minister obrany Peter Gajdoš si spolu s predsedom NR SR Andrejom Dankom 17. novembra pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu uctili pri Pamätníku popraveným a umučeným politickým väzňom komunizmu na cintoríne vo Vrakuni všetkých, ktorí v boji za demokraciu a slobodu položili životy. Ako uviedol, demokracia je hodnotou, ktorú si treba vážiť a chrániť. Popoludní si minister pripomenul Deň boja za slobodu a demokraciu aj v rámci pietneho aktu pri pamätníku na Devíne. Zamestnanci rezortu obrany a profesionálni vojaci si odkaz 17. novembra pripomenuli slávnostným nástupom už o deň skôr. Minister Gajdoš poďakoval zamestnancom a príslušníkom Ozborených síl SR za to, že zodpovedným plnením úloh sa aj oni podieľajú na obrane a posilňovaní demokracie.

Minister informoval výbor

Minister obrany SR Peter Gajdoš informoval poslancov Výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť o najväčšom modernizačnom projekte Ozborených síl SR – obstaraní vozidiel 8x8 a 4x4. Urobil tak na najbližšom zasadnutí výboru po rokovaní vlády, na ktorom dostal mandát na postup pre obstaranie týchto bojových vozidiel. Náklady na obstaranie vozidiel 8x8 by nemali presiahnuť sumu 417 miliónov eur, pričom predpokladaná cena za jedno vozidlo je do 4 miliónov eur s DPH. Obstaranie by sa malo realizovať v rokoch 2018 – 2024. V prípade vozidiel 4x4 je stanovená maximálna suma na 782,7 milióna eur, pričom náklady na jedno vozidlo by mali byť od 1,2 mil. do 3,5 mil. eur s DPH v závislosti od modifikácie vozidla. Vývoj vozidiel by mal byť ukončený v roku 2018 a zavedené by mali byť v rokoch 2019 až 2029. V oboch prípadoch sa počíta so zdrojmi z rozpočtu rezortu obrany, ale predovšetkým s maximálnym zapojením slovenského obranného priemyslu do celého procesu.

Začali sa kontrolné skúšky

Špecialisti ministerstva obrany z Vojenského technického a skúšobného ústavu Záhorie začali v decembri s kontrolnými skúškami prototypu bojového vozidla 8x8, ktorý je výsledkom slovensko-fínskeho vývoja. Potrvajú približne do polovice januára. Po nich budú až do marca nasledovať vojenské skúšky. Ich súčasťou budú aj skúšky vozidla v extrémnych zimných podmienkach vo Fínsku. Ozborené sily plánujú testovať prototyp v nepretržitej prevádzke 28 dní.

Výsledky mimoriadnej inventarizácie

Ozbrojené sily SR ukončili mimoriadnu inventarizáciu muničných skladov, ktorú nariadil minister obrany po zistených nezrovnalostiach. Podľa prvých záverov orgánov činných v trestnom konaní sa nepreukázalo, že by chýbajúca munícia bola predmetom trestnej činnosti. „Išlo o prvú stopercentnú fyzickú kontrolu munície v histórii našich

ozbrojených síl. Skontrolovaný bol každý kus,“ uviedol minister obrany Peter Gajdoš na tlačovej konferencii 8. decembra. Žiadny z jeho predchodcov takúto dôslednú kontrolu nikdy nenariadil. Minister zdôraznil potrebu, aby muničné sklady stráži- li profesionálni vojaci a nie civilisti. Ubezpečil, že rezort obrany urobil maximum pre dôsledné vyriešenie stavu chýbajúcej munície. Náčelník generálneho štábu generál Milan Maxim informoval, že munícia chýbala v muničnom sklade Trenčín – Kubrá, Sklené a nezrovnalosti zistili aj v útvaroch v Rožňave a v Novákoch. „Prebiehajúce vyšetrovanie potvrdzuje verziu, že nešlo o vládanie zvonku, ale o zlyhanie osôb, ktoré v sklade pôsobili. Je tiež možné, že došlo aj k evidenčným chybám pri evidencii materiálu ešte pri rozdeľovaní republiky,“ vysvetlil prvý viceprezident Policajného zboru SR plukovník Jaroslav Málík. Riaditeľ Národnej kriminálnej agentúry plukovník Peter Hraško doplnil, že sa nepotvrdila spojitost chýbajúcej munície z vojenských skladov ani v iných prípadoch, ktoré polícia v poslednom období v súvislosti s trestnou činnosťou so zbraňami a muníciou riešila.

Slovenský projekt nepriamej palebnej podpory EuroArtillery sa prebojoval medzi finálne projekty Stálej štruktúrovanej spolupráce Európskej únie v oblasti bezpečnosti a obrany (PESCO). Medzi participujúcimi krajinami vzbudil záujem a dostal sa spomedzi 49 navrhovaných projektov medzi finálnych 17, ktoré sa budú realizovať už v prvej fáze. Zapojenie predbežne deklarovalo Taliansko, pričom z pozície pozorovateľov majú ambíciu zapojiť sa aj Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Portugalsko, Slovinsko a Španielsko. Cieľom rezortu obrany na ďalšie obdobie je zaujať partnerov tak, aby do projektu vstúpili v pozícii plnohodnotného účastníka. Rezort však bude naďalej vyvíjať úsilie i pri hľadaní ďalších relevantných partnerov.

„Skutočnosť, že sme navrhli vlastný projekt a ten sa prebojoval do finále, je dôkazom aktívneho členstva SR v Európskej únii. Slovensko tým dokazuje, že na Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike Európskej únie sa nesnaží len participovať, ale zároveň ju aj spoluvytvárať,“ uviedol minister Gajdoš.

Členské štáty Európskej únie, ktoré vyjadrili záujem byť súčasťou PESCO, sú-

hlasili s plnením 20 spoločných záväzkov. Ich podstatou je aj spoločný rozvoj obranných spôsobilostí ozbrojených síl účastníckych členských štátov s cieľom posilniť vzájomnú kompatibilitu a interoperabilitu. Jedným zo záväzkov je i požiadavka, aby sa každý účastnícky štát v rámci PESCO zapojil aspoň do jedného mnohonárodného projektu.

Cieľom projektu „EuroArtillery – Nepriama palebná podpora“ je vyvinúť presnú mobilnú delostreleckú platformu s ďalekým dostreľom vrátane spoločného systému riadenia paľby na koordinované použitie zbraňových systémov v mnohonárodných operáciách. Keďže delostrelecké systémy sú tradičnou súčasťou výrobného portfólia slovenského obranného priemyslu, Slovensko má ambíciu zastávať v tomto projekte vedúcu pozíciu.

Modernizácia samohybného delostreleckého oddielu a vývoj uceleného systému riadenia paľby sú súčasťou priorit rozvoja spôsobilostí Ozbrojených síl SR a zároveň predstavujú príležitosť na väčšie zapojenie slovenského obranného priemyslu do mnohonárodných projektov.

Víťazi literárnej súťaže

Víťazom vysokoškolskej kategórie 13. ročníka literárnej súťaže Ministerstva obrany SR sa stal Peter Kromka z Bratislavy. V roku 2015 vyhral stredoškolskú kategóriu a v minulom roku zvíťazil už ako vysokoškolák. Stredoškolskou víťazkou je Klára Deketová zo Sučian.

Do prvého kola 13. ročníka literárnej súťaže ministra obrany na tému Naša bezpečnosť nie je samozrejmosťou... sa zaradilo 210 prác študentov stredných a vysokých škôl, ktoré splnili všetky stanovené podmienky. Z toho stredoškolských prác bolo 164 a vysokoškoláci poslali 46 literárnych prác. Autormi 74 súťažných príspevkov boli muži, 136 prác napísali ženy.

Komisia rezortu obrany vybrala do druhého kola desať príspevkov, po piatich v oboch kategóriách. O víťazoch v jednotlivých kategóriách rozhodla verejnosť na základe hlasovania. Finálové práce boli na profile MO SR v sociálnej sieti Facebook uverejnené anonymne, bez uvedenia osobných údajov autorov. V období od 22. do polnoci 30. novembra za práce hlasovalo 4 568 ľudí. Ich hlasy určili toto poradie:

Študenti vysokých škôl:

1. Peter Kromka - Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave - Poznačení, 1 223 hlasov
2. Dominik Gromoš - Prešovská univerzita v Prešove - Riziko samozrejmosti, 1042 hlasov
3. Ján Dvorščák - Prešovská univerzita v Prešove - Naša bezpečnosť nie je samozrejmosťou... 509 hlasov
4. Ľubomír Šottník - Trnavská univerzita v Trnave - Naša bezpečnosť nie je samozrejmosťou... 308 hlasov
5. Petra Petrincová - Trnavská univerzita v Trnave - Naša bezpečnosť nie je samozrejmosťou... 202 hlasov

Študenti stredných škôl:

1. Klára Deketová - Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Sučany - Ty a Tvoja bezpečnosť, 650 hlasov
2. Karolína Kollárová - Gymnázium Bilíkova, Bratislava - Naša bezpečnosť nie je samozrejmosťou... 448 hlasov
3. Anastázia Šurábová - Športové gymnázium, Žilina - Mily denníček, 157 hlasov
4. Martin Mendel - Stredná odborná škola informačných technológií, Banská Bystrica - Tvár v okne, 20 hlasov
5. Barbora Jurčeková - Gymnázium Bilíkova, Bratislava - Naša bezpečnosť nie je samozrejmosťou... 9 hlasov

V roku 2016 splnilo podmienky 150 prác v oboch kategóriách, vo finále za vybrané práce hlasovalo 7 569 ľudí.

2. priemyselný deň vo VTSÚ Záhorie

Ďalší krok k modernizácii

Takmer 40 spoločností zo siedmich krajín malo zastúpenie na 2. ročníku Priemyselného dňa, ktorý sa začiatkom decembra uskutočnil vo Vojenskom technickom a skúšobnom ústave Záhorie. „Dnešné podujatie sme pripravili predovšetkým pre našich vojakov, pretože oni sú tí, ktorí budú s novou technikou pracovať a garantovať bezpečnosť našej krajiny,” zdôraznil minister obrany Peter Gajdoš.

Priemyselný deň 2017 bol zameraný na prezentáciu vozidiel 4x4, na ktorých obstaranie má rezort obrany mandát od vlády SR. Po ich predstavení a ukážkach pre hostí, ktoré sa uskutočnili 6. decembra, si jazdné vlastnosti a celkovú kvalitu mohli v priebehu dvoch ďalších testovacích dní vyskúšať priamo na vybudovanom polygóne aj príslušníci OS SR a Vojenskej polície. Vo VTSÚ Záhorie bol prvý raz verejnosti predstavený aj výsledok doterajšieho slovensko-fínskeho vývoja vozidla 8x8.

Držať krok

„Myslím, že nikto z nás, ktorí sme sa tu na Záhorí stretli, nepochybuje o tom, že novú modernú techniku potrebujeme. Je našou povinnosťou držať krok s našimi spojenca-

mi v Severoatlantickej aliancii, ako aj s partnermi v rámci Európskej únie. Všetci vieme, že bezpečnosť nie je zadarmo a jej garancia si vyžaduje enormné úsilie a nemalé finančné zdroje,” povedal minister obrany. Predseda komisie a koordinátor pre tvorbu a posudzovanie strategických dokumentov rezortu obrany a generálny tajomník Služobného úradu MO SR Ján Holko zdôraznil transparentnosť celého procesu obstarania vozidiel: „Napriek tomu, že sa objavujú rôzne výhrady, chcem zdôrazniť, že ide o spôsob obstarania, ktorý je v súlade s európskou, ako aj slovenskou legislatívou.” Povedal, že cieľom je nájsť partnera a spôsob, akým zabezpečiť pre ozbrojené sily vozidlo 4x4 s dôrazom na maximálne zapojenie domáceho obranného priemyslu.

Nebude treba vykať

Nemecké Dingo 2, Ejder Yalçın 4x4 či Cobra II z Turecka, švajčiarsky Eagle V, Sherpa Light 4x4 z Francúzska, slovenský Aligator Master II a Patriot 4x4 či Ajban 440A zo Spojených arabských emirátov: tieto vozidlá patria k tomu najlepšiemu, čo v kategórii bojových či viacúčelových obrnených vozidiel 4x4 existuje. „Vybrané tímy skúsených ľudí si túto techniku v nasledujúcich dňoch vyskúšajú a pomôžu nám získať potrebné poznatky. Zároveň naši špecialisti urobia potrebné základné merania požadovaných parametrov obrnených vozidiel,” konštatoval národný riaditeľ pre vyzbrojovanie a generálny riaditeľ sekcie modernizácie a infraštruktúry MO SR generálmajor Daniel Zmeko.

„Dúfam, že prezbrotie bude realizované čím skôr. Máme dobrých vojakov, no to, že musia cvičiť len na starej technike, niektorých už naozaj znechucuje,“ otvorene konštatoval veliteľ 21. zmiešaného mechanizovaného práporu Trebišov podplukovník Robert Plávka. Samozrejme, nejde iba o pocity, ale aj o znížený koeficient technickej spôsobilosti, pretože nielen Trebišovčania musia pri údržbe bojových vozidiel pechoty BVP-1 a BVP-2 zápasíť s nedostatkom náhradných dielov. Plk. Plávka dodal: „Veľmi oceňujem, že na priemyselný deň pozvali aj vojakov z útvarov, aby videli niečo nové, s čím sa bude viazať ich budúcnosť, pretože BVP-čkam už pomaly musia vykať, nakoľko tie stroje sú od nich neraz už o pekných pár rokov staršie.“ „Pásky sú síce pásky, zvykol som si, uvidím, ako to pôjde na kolesách, no verím, že budem cvičiť aj na nových vozidlách,“ nádeja sa desiatnik Branislav Ba-

Máme pripravené tímy expertov zastúpenejších všetkými druhmi vojsk, ktoré si nezávisle vyskúšajú tieto vozidlá a neskôr skúsenosti z testovacej jazdy môžu využiť pri vojskových skúškach.“

Podpora domácich

Keď generálmajor Zmeko privítal na Priemyselnom dni aj zástupcov výskumných a vzdelávacích ustanovizní, týkalo sa to aj

**„Cieľom rezortu
obranu je, aby do
modernizácie OS SR
bol v maximálnej
možnej miere
zapojený domáci
obrný priemysel.“**

Peter Gajdoš, minister obrany SR

Prvé pokusy o výrobu vlastných prototypov obrnených transportérov siahajú na Slovensku do roku 1954 a napríklad dnes už legendárnych pásových OT 62 v rokoch 1962 – 1972 vyrobili v Dubnici a v Detve 2 641 kusov. Uvidíme, či na dávnu tradíciu nadviaže aj vyvíjané vozidlo 8x8, respektíve ako na ňu nadviaže slovenský obranný priemysel pri participácii na dodávkach obrnených vozidiel 4x4. Ako povedal minister obrany Peter Gajdoš, cieľom rezortu obrany je, aby do modernizácie OS SR bol v maximálnej možnej miere zapojený domáci obranný priemysel, čo priamo korešponduje aj s Programovým vyhlásením vlády SR: „Tak, aby slovenské spoločnosti dostali čo najväčší priestor a zbrojárska výroba na Slovensku opäť ožila. Ak domáci obranný priemysel nepodporíme práve my, zavádzaním jeho produktov do výzbroje našich ozbrojených síl, budú to mať slovenské firmy o to ťažšie s presadením v zahraničí.“

Text: Pavol Vitko

Foto: Martin Mikula, Ivan Kelement

log, ktorý v OS SR už dvadsať rokov riadi BVP-1. Veliteľ jeho trebišovskej 1. mechanizovanej rotu kapitán Karol Kovalčík dodal: „Je to tu veľmi pekne zorganizované a som rád, že si môžeme vyskúšať moderné mašiny.“ „V areáli nášho VTSÚ sme na tento účel vybudovali skúšobnú dráhu, ktorá má úseky tvorené sypanými balvanmi, šikmými náklonmi, priekopami či vonkajším rýchlostným okruhom,“ povedal ústavu František Petráš. Priemyselný deň 2017 považuje za významný krok v snahe rezortu modernizovať ozbrojené sily aj náčelník Generálneho štábu OS SR generál Milan Maxim, ktorý zdôraznil: „Máme možnosť odskúšať si rôzne typy a druhy vozidiel, o ktoré by sme mohli mať záujem, a získať tak prvé skúsenosti z nich, čo, samozrejme, vítame.“

rektora Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši doc. Jozefa Putteru: „Samozrejme, pri riešení parciálnych výbojových úloh radi ponúkneme aj kapacity našich odborných pracovísk, no zároveň sa teším, že naši absolventi už nebudú prichádzať k jednotkám s morálne prekonanou technikou.“ Potenciál spolu s ambíciami mali a majú aj slovenskí subdodávatelia, ktorí sa tiež predstavili na Priemyselnom dni: „Náš interkomunikačný systém Comtag, ktorý je už zavedený v ozbrojených silách, je použiteľný aj pre takéto vozidlá,“ potvrdil napríklad Pavol Gálik z bratislavskej firmy Aliter, ktorá o. i. v predchádzajúcich rokoch uspela v dvoch desiatkach kontraktov pre aliančnú agentúru NCIA.

Generálny riaditeľ
DMD GROUP, a. s.
Vladimír Ďuriš

8×8 ambícií

Na decembrovom Priemyselnom dni bol prvý raz predstavený prototyp bojového obrneného vozidla 8×8, ktoré vyvíjajú slovenskí výrobcovia v spolupráci s fínskou spoločnosťou Patria. O tom, aká je v tomto procese pozícia DMD GROUP, ako aj o ďalších súvislostiach sme sa rozprávali s predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom DMD GROUP, a. s. Vladimírom Ďurišom:

**Aká je štruktúra podnikov DMD GROUP? Ktoré z nich sa podieľajú na vývoji uvede-
ného vozidla?**

Stopercentným akcionárom DMD GROUP, a. s., (ďalej len DMD) je MO SR a úlohou DMD je koordinácia aktivít spoločností, ktoré má vo svojom portfóliu. Stopercentnými dcérskymi spoločnosťami DMD sú KONŠTRUKTA – Defence, a. s., a ZTS ŠPECIÁL, a. s. V spoločnosti ZVS holding, a. s. má DMD 50 percentný podiel akcií. Vývoj vozidla 8×8 a postavenie prototypu sa realizovali v spoločnosti KONŠTRUKTA – Defence, a. s.

Ostala týmto podnikom z minulosti inžiniersko-intelektuálna kapacita, aby dokázali projektovať v najmodernejších dimenziách? Spoločnosti ZTS a ZVS oslávili v tomto roku 80. výročie začatia výroby zbraňových a muničných systémov, majú teda bohatú históriu, skúsených zamestnancov – a i napriek všetkým problémom, ktoré so se-

bou priniesla konverzia zbrojnej výroby, si zachovali ľudský potenciál, technickú spôsobilosť a vyvíjajú, vyrábajú a dodávajú najmodernejšie systémy pre zahraničných zákazníkov. Nevidím preto dôvod na akúkoľvek obavu, prečo by tieto spoločnosti, keď sú úspešné na zahraničných trhoch, nemohli riešiť vývojové programy pre domáce ministerstvo obrany. Navyše ponúkame finálne riešenie projektu, ktoré je naše, vyvinuté našimi ľuďmi, s naším technickým potenciálom, know-how, našimi technológiami a výrobnými postupmi.

Aké základné požiadavky na vlastnosti vozidla boli zo strany ozbrojených síl?

Technické zadanie je v režime vyhradené, preto sa k parametrom nemôžem v súčasnosti vyjadrovať.

Zrejme by na vozidle mala byť využitá slovenská veža TURRA 30. Bude ju ešte treba prispôbovať či modifikovať?

Áno, na bojové obrnené vozidlo (BOV 8×8) je integrovaná veža TURRA 30. Ako všetky systémy, aj parametre tejto veže boli predmetom vývoja tak, aby prototyp BOV 8×8 splnil požiadavky takticko-technického zadania.

Do akej miery bude vozidlo porovnateľné so zahraničnou konkurenciou? V čom bude iné, progresívne?

Prioritou MO SR bolo a je zaobstarať do svojej výzbroje BOV 8×8, ktoré svojimi takticko-technickými parametrami bude dlhodobo spĺňať takticko-operačné požiadavky OS SR, ako aj ciele síl NATO a zahraničných misíí. Vozidlo sa svojimi vlastnosťami vyrovná a v určitých parametroch prekoná najlepšie a najmodernejšie vozidlá porovnateľnej kategórie, ktoré sú vo výzbroji vyspelých armád sveta. Takticko-technické požiadavky kladené na prototyp BOV 8×8 sa budú overovať používateľskými skúškami na VTSU Záhorie a po ich vyhodnotení aj vo Fínsku. Verím tomu, že prototyp vozidla tieto skúšky úspešne absolvuje a po ich vyhodnotení vláda SR schváli postup na ich sériovú výrobu.

Na koľko odhadujete podiel slovenskej výroby a fínskej spolupracujúcej spoločnosti?

Zapojenie podnikov slovenského obranného priemyslu v sériovej výrobe je predpokladané v rozsahu 70 percent.

Máme na takú výrobu personálne a materiálne zázemie?

Ako som už spomenul, máme technické, výrobné, personálne aj logistické zázemie v takom stave, ktorý zaručuje, že sme schopní túto úlohu úspešne realizovať.

Koľko ľudí by pri výrobe na našom území mohlo získať prácu?

Predpokladáme 150 pracovníkov v rôznych kategóriách.

Do akej miery by táto výroba mohla napomôcť stabilizovať spôsobilosti domáceho špeciálneho priemyslu aj pre prípad krízových situácií?

Účasť podnikov DMD, ale aj ďalších podnikov slovenského zbrojného priemyslu má v tomto projekte nielen efekt stabilizácie, ale aj rozvojový potenciál s možnosťou uplatnenia výsledkov tejto výskumno-vývojovej úlohy na zahraničných trhoch. Je dôležité tiež podčiarknuť dôležitosť a význam zapojenia našich spoločností do medzinárodného výskumno-vývojového projektu, ktorý je plne v súlade s európskou legislatívou. Podniky DMD, ako aj väčšina podnikov nášho zbrojárskeho priemyslu sú v zmysle platných právnych predpisov určené ako subjekty hospodárskej mobilizácie a majú nenahraditeľnú úlohu v systéme hospodárskej mobilizácie štátu, ako

aj pre prípad vzniku krízových situácií, keď prednostne zabezpečujú požiadavky MO SR.

Aký bude ďalší postup vo vzťahu k nášmu rezortu, ktorý sa týka predmetného vozidla?

Vláda SR svojím uznesením schválila výskumno-vývojové práce a postavenie prototypu BOV 8x8. Až po úspešnom vykonaní používateľských skúšok rozhodne vláda o ďalšom postupe pri obstarávaní týchto vozidiel pre rezort MO SR.

Zhovárал sa: Pavol Vitko

Foto: Ivan Kelement, Martin Mikula

8x8, Slovensko – Fínsko

Ajban 440 A, Spojené arabské emiráty

Z kolies na pásy a späť na kolesá

Kolesové obrnené vozidlá sú staršie ako pásové. Prvé pokusy s nimi sa objavili v roku 1902 vo Veľkej Británii a vo Francúzsku. Vôbec prvé plnohodnotné obrnené auto s pohonom 4x4 a s výzbrojou v otočnej veži vyrobili v roku 1904 v Rakúsko-Uhorsku.

Tieto autá však boli viazané len na cesty, v teréne mali obmedzenú priechodnosť. Preto armády dlhé desaťročia uprednostňovali vozidlá s pásovým podvozkom, kolesové ich len dopĺňali. Pásky si ľahko poradia aj s náročným terénom, dokážu prekonávať veľké prekážky a na pásoch sa môžu otočiť na mieste. Pásky je tiež náročnejšie zničiť či poškodiť, pneumatiky sú zraniteľnejšie.

Rýchlejšie a flexibilnejšie

Vývoj kolesových vozidiel sa však nezastavil a ich veľká príležitost prišla po skončení studenej vojny. Nasadenie veľkých formácií obrnených vozidiel, kde by pásové transportéry s pechotou sprevádzali tanky, sa už zrazu nepredpokladalo. Naopak, začali sa ukazovať výhody kolesových vozidiel. Tie sú menej nákladné, úspornejšie, s jednoduchšou údržbou a majú väčšiu rýchlosť a dojazd. Ich nasadenie je teda flexibilnejšie. Moderné podvozky si poradia aj so stredne náročným terénom. Väčšina vozidiel dokáže pokračovať v jazde aj s poškodenými pneumatikami, čo sa pri poškodení pásov nedá. Majú tiež väčšiu svetlú výšku ako pásové, čo znižuje účinky výbuchov mín na posádku.

Prvým predstaviteľom najnovšej, štvrtej generácie kolesových vozidiel sa stala Patria AMV. Jej vývoj sa začal ešte v polovici 90. rokov. Uvedenie výhody zavážili aj v očiach americkej armády, ktorá si zvolila osemkolesové vozidlo Stryker ako medzistupeň medzi ľahkými obrnenými Humvee a ťažkými pásovými vozidlami Bradley. Stryker vychádza zo švajčiarskeho typu Piranha. V Nemecku zas vznikol typ Boxer a vlastné moderné osemkolesové vozidlá vyrába alebo vyvíja aj Francúzsko, Taliansko, Rusko, Turecko či Saudská Arábia.

Patria AMV však stále patrí medzi najrozšírenejšie „osemkolky“ na svete. Momentálne slúži v armádach siedmich štátov, ktoré majú spolu viac ako 1 600 kusov.

Modulárny dizajn

Označenie AMV je skratkou pre Armoured Modular Vehicle. Ako už názov naznačuje, vozidlo má modulárny dizajn, ktorý umožňuje bez problémov zabudovať na nezmenený podvozok rozličné veže a nadstavby. Patria AMV tak môže pôsobiť v úlohe obrneného transportéra, bojového vozidla pechoty, veliteľského či sanitného vozidla alebo v úlohe vozidla palebnej podpory s mìnometmi či kanónmi veľkého kalibru.

Patria AMV má dĺžku 7,7 m, šírku 2,8 m a výšku 2,3 m (bez veže s výzbrojou). Hmotnosť sa v závislosti od verzie pohybuje od 16 do 27 ton. Vozidlo poháňa šesťvalcový turbodiesel Scania s výkonom 360 kW (490 koní). Maximálna rýchlosť prevyšuje 100 km/h. Vozidlo je obojživelné, vo vode dosahuje rýchlosť 10 km/h. Schopnosť plavby však nemajú všetky verzie.

Patria AMV môže mať namontovaný pancier rôznej odolnosti. Pri tej najvyššej úrovni balistickej ochrany môže pri streľbe z prednej polosféry odolať aj zásahom striel kalibru 30 mm. Sofistikovaný hydropneumatický podvozok s nezávislým zavesením kolies umožňuje veľmi dobrú pohyblivosť v teréne.

Cobra II, Turecko

Aligator Master II, Slovensko

Sherpa Light 4x4 Francúzsko

Slovenská veža

Prototyp, ktorý je vyvíjaný na Slovensku, nesie vežu Turra 30. Slovenská spoločnosť EVPÚ a.s. z Novej Dubnice ju pôvodne vyvinula na použitie pri modernizácii vozidiel BVP-1 a BVP-2. Táto bezposádková veža je vyzbrojená automatickým kanónom kalibru 30 mm a guľometom PKT kalibru 7,62 mm. Kanón je typu 2A42, čo je pôvodne sovietska zbraň pre BVP-2, na Slovensku sa vyrába v licencií. Pri malej kadencii má rýchlosť streľby 200 až 300 rán za minútu, pri veľkej kadencii vystrelí viac ako 550 krát za minútu. Veža nesie ešte dve odpaľovacie zariadenia pre protitankové raketové riadené strely. Súčasťou výbavy sú moderné pozorovacie a zameriavacie prístroje – televízna kamera, termovízia a laserový diaľkomer. Všetky prístroje sú integrované v bloku, ktorý je nezávisle stabilizovaný. Systém riadenia streľby využíva digitálny balistický počítač. Hmotnosť veže pri základnom opancierovaní je 1 500 kg.

Ľahšie 4x4

Okrem veľkých bojových vozidiel 8x8 sa stále hojne používajú aj ľahšie vozidlá, väčšinou kategórie 4x4. Tie nie sú primárne určené na boj, ale najmä na bezpečnú prepravu posádky, prípadne na prieskum. Už pri americkom vozidle Stryker sme spomínali, že pôvodne malo doplniť ľahké Humvee. Tie sa však pri nasadení v Iraku a v Afganistane ukázali ako veľmi zraniteľné. Posádke totiž poskytovali istú úroveň balistickej ochrany zo strán, nie však zospodu. V podmienkach asymetrických konfliktov hrajú veľkú úlohu míny a rôzne improvizované výbušné zariadenia. Proti nim bolo ploché dno Humvee a podobných vozidiel len slabo odolné. Americká armáda i ďalšie štáty preto horúčkovo hľadali riešenie. Našli ho v Juhoafrickej republike, ktorá mala s podobnou situáciou dlhodobé skúsenosti a vyrábala vozidlá s vyšším podvozkom a dnom tvarovaným do písmena V. Tie boli proti výbuchom omnoho odolnejšie. Explózia mohla odtrhnúť koleso alebo celú nápravu, do priestoru posádky však neprenikla. Tieto skúsenosti teraz využíva väčšina moderných ľahkých vozidiel typu 4x4.

Text: Miroslav Barič

Foto: Ivan Kelement, Martin Mikula

Dingo 2, Nemecko

Eagle V, Švajčiarsko

Patriot, Slovensko

Ejder Yalçın, Turecko

Minister obrany SR Peter Gajdoš:

Výcvik a modernizácia musia ísť ruka v ruke

Minister obrany Peter Gajdoš môže porovnávať vývoj v ozbrojených silách nielen ako politik, ale aj ako bývalý vojak, ktorý bol ich súčasťou od prvého dňa vzniku samostatnej Slovenskej republiky a jej armády. Aj preto sme sa v rozhovore s ním obzreli dozadu, pričom minister samozrejme predstavuje popri hodnotení aktuálnej situácie aj svoje plány a ciele.

Aké miesto si za štvrté storočie získali Ozbrojené sily Slovenskej republiky doma i v zahraničí?

Naše ozbrojené sily sa za 25 rokov svojej existencie stali doma aj v zahraničí rešpektovanou inštitúciou. V prieskumoch dôveryhodnosti sa už roky držia na najvyšších priečkach a zo strany spojencov sú slovenskí vojaci hodnotení vždy ako tí, ktorí sú zodpovedne pripravení na plnenie úloh. Samozrejme, bolo by pokrytecké tvrdiť, že všetko v našej armáde je bez problémov. Tým najväčším je jednoznačne zastarané technické vybavenie a nie práve ideálny stav s výstrojovými súčiastkami. Robíme však maximum pre to, aby vojaci vedeli, že sú v našom rezorte na prvom mieste. Aj keď moje predstavy ešte z pohľadu predchádzajúcich vojenských funkcií boli možno trochu iné, nie všetko ide zmeniť zo dňa na deň. No som vďačný predsedovi Slovenskej národnej strany Andrejovi Dankovi, že mi dal dôveru, poveril ma riadením ministerstva obrany a môžem tak zmeniť veci, na ktoré som predtým dosah nemal. Preto sme si medzi priority jednoznačne zaradili aktualizáciu Bielej knihy o obrane, čo sme zrealizovali hneď na začiatku. Ďalej zo strategických dokumentov spomeniem novú Obrannú a Vojenskú stratégiu SR, ale predovšetkým vypracovanie Dlhodobého plánu rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj Ozbrojených síl SR do roku 2030. Takýto investičný plán absentoval takmer 25 rokov, čoho dôsledkom bola nie práve najsystémovejšia modernizácia. Rovnako tak sme sa zamerali aj na aktualizáciu Obrannej a Vojenskej stratégie, aby reflektovali aktuálne hrozby.

Čo bolo v procese premien ozbrojených síl najzložitejšie?

Jednoznačne prechod na profesionálnu armádu v roku 2006. Vtedy sa naše

ozbrojené sily zmenili od základu. Dovtedy u nás fungovala povinná základná vojenská služba, a dovoľm si tvrdiť, že ani mladí ľudia nebrali vojenčinu ako niečo, čo sa ich netýka. Každý mladý muž vedel, že až príde čas, bude sa musieť pripraviť na obranu svojej vlasti. Toto prechodom na profesionálnu armádu akoby postupne úplne z povedomia ľudí vymizlo. Vidíme to napríklad na projekte dobrovoľnej vojenskej prípravy, kde sa nám ani v jednom z ročníkov nepodarilo naplniť stanovené počty. A to nie je len o nezaujatosti. V druhom ročníku, keď sme výrazne zatriktívni podmienky, sme mali dostatočný počet záujemcov, no ak si dobre pamätám, viac ako polovica nespĺňala náročné kritéria, ktoré musia vojaci spĺňať. A toto považujem za vážny problém. My môžeme nakúpiť najmodernejšiu techniku, ale keď napríklad tie vozidlá nebudeme mať kto odšoférovať, no tak sú nám zbytočné. Výcvik a modernizácia musia ísť takpovediac ruka v ruke. A ako problém vidím aj systém odmeňovania v našich ozbrojených silách. Rovnako ide o pozostatok z čias prechodu na profesionálnu armádu. Nie je predsa možné, aby podplukovník, ktorý veľký útvary, bol rovnako hodnotený ako ten, ktorý je v kancelárii. Hodnotné platy sú tiež slabou motiváciou pre kostru našich ozbrojených síl, ktorú tvoria mužstvo a poddôstojníci. Preto pripravujeme novelu zákona o ozbrojených silách, ktorá by mala systém zmeniť tak, aby boli vojaci motivovaní kariérne rásť.

Čo čaká po čiastočnej modernizácii vojenskej leteckosti?

V prvom rade musíme dokončiť to, čo naši predchodcovia rozbehli, pretože podpisom zmluvy sa obstaranie akejkoľvek techniky nekončí. Tou najťažšou fázou je jednoznačne jej zavádzanie, všetky investičné opatrenia do infraštruktúry, školenie personálu

lu a tak ďalej. Začiatkom roka očakávame dodanie druhého lietadla Spartan, neskôr ďalšie dva vrtuľníky UH-60 M Black Hawk a ďalších päť v roku 2019.

Vzdušné sily čakajú aj na nové radary...

Medzinárodná súťaž na radary je nekončiaci príbeh. Trvá už viac ako 2,5 roka a výsledok prakticky žiadny. Legislatíva, žiaľ, umožňuje robiť záujemcom rôzne obštrukcie, sú tam rôzne problémy s bezpečnostnými previerkami. To všetko sme už konzultovali aj s Úradom pre verejné obstarávanie, no zákon nepustí. Aj preto prichádza do úvahy možnosť, že tento tender zrušíme a pokúsime sa o ich obstarávanie formou buď vláda – vláda cez FMS alebo NATO – NSPA. Samozrejme, pred tým budem informovať Bezpečnostnú radu a vládu SR a vyžiadam si mandát na nové riešenie. No musím zároveň otvorene povedať, že keď sme to začali komunikovať týmto spôsobom verejne, veci sa začali hýbať. A momentálne sme v štádiu, keď po splnení podmienok, tzn. podpísaní zmlúv o postúpení utajovaných skutočností, bude vyhlásené druhé kolo.

Po vrtuľníkoch a dopravných lietadlách prišli na rad bojové vozidlá.

Áno, logicky to tak je. Veď do pozemného vojska, ktoré je základom našich ozbrojených síl, sa už desiatky rokov prakticky neinvestovalo, ak nepočítam v podstate zanedbateľné obnovy vozového parku. Realita je taká, že naši vojaci ešte stále jazdia aj na starých, viac ako 40-ročných UAZ-och a PV3S. Ale pýtali ste sa na bojové vozidlá. Ja som vďačný Bezpečnostnej rade a vláde SR za mandát, ktorým nám odobrila postup ich obstarania, pretože naši vojaci nové vozidlá 8x8 a 4x4 nevyhnutne potrebujú. Napriek tomu, že tento proces sa mnohí snažili spochybniť, znovu zopakujem, že je maximálne transparentný. Ak nás chce niekto kritizovať za to, že chceme dať prácu slovenským firmám, tak sa ja pýtam, za koho záujmy títo ľudia lobujú. No a v tejto súvislosti pripomeniem aj náš záväzok Cieľ síl 2013 voči NATO, ktorým je spôsobilosť mechanizovanej brigády a ktorý sme doteraz nedokázali splniť.

Nielen nová technika si žiada profesionálne vycvičený a vojenskej službe oddaný personál.

Pripravujeme
novelu zákona o
ozbrojených silách,
ktorá by mala
systém zmeniť
tak, aby boli
vojaci motivovaní
kariérne rásť.

Samozrejme, úplne súhlasím. Už som o tom hovoril v úvode a od samého začiatku tvrdím, že výcvik a modernizácia musia ísť „ruka v ruke“ a musia byť vyvážené. V opačnom prípade predsa nemôžeme garantovať bezpečnosť občanom našej krajiny.

Ako hodnotíte začiatok budovania aktívnych záloh a priebeh dobrovoľnej vojenskej prípravy?

Ak by som povedal, že som spokojný, klamal by som. Tieto projekty patria k našim prioritám a rovnako tak nimi napĺňame program Slovenskej národnej strany a Programové vyhlásenie vlády SR. No treba sa vážne zamyslieť nad celým systémom. Niečo asi robíme zle, keď nedokážeme zmobilizovať bývalých vojakov, ktorí prisahali, že sú pripravení svoju vlasť chrániť, a po odchode do zálohy akoby sa ich to netýkalo. A inou kategóriou je dobrovoľná vojenská príprava, kde by sme aj počty dokázali naplniť, no mladí ľudia sú v zlej fyzickej a psychickej kondícii a jednoducho nespĺňajú kritéria. Aj keď, samozrejme, aj tu by som čakal oveľa väčší záujem. Veď sme pripravili novelu, ktorá celý projekt výrazne zatraktívnila, a veľmi slušná je aj finančná motivácia. No napriek tomu sa nám tisícky mladých rozhodne nehlásili. Tak sa pýtam, či sa stal z vlastenectva skutočne pojem, ktorého význam by si väčšina mladých ľudí musela

nalistovať v slovníku cudzích slov, a hrdosť a česť brániť svoju vlasť im skutočne nič nehovorí...

Z federálnej československej armády sa stali Armáda SR – dnešné Ozbrojené sily SR – a Armáda ČR. Aké sú ich vzájomné vzťahy, v čom možno posilniť vzájomnú spoluprácu?

Naše vzájomné vzťahy sú na tej najlepšej úrovni, či už bilaterálnej, alebo aj v rámci Vyšehradskej štvorky. Spomeniem napríklad možnosť vzájomnej ochrany vzdušného priestoru, množstvo spoločných cvičení, pôsobenie v zahraničných operáciách a misiách, ale aj rovnaké pozície k viacerým témam v rámci NATO a Európskej únie. Na nadštandardnej úrovni je tiež spolupráca v rámci úradov pridelených obrany, účasť ČR v NFIU na Slovensku, či v rámci centra výnimčnosti.

Darí sa nám plniť medzinárodné záväzky voči NATO, EÚ či OSN a to vrátane nasadenia vojakov v operáciách medzinárodného krízového manažmentu?

Dovolím si tvrdiť, že sme partnerom a spojencom, ktorý sa k požiadavkám účasti v operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu stavia vždy zodpovedne. V minulom roku sme sa historicky prvýkrát zapojili do námornej operácie EUNAFORMED Sophia, kde som príslušníkov Vojenskej polície pred Via-

nocami aj navštívil. Naši vojaci pôsobili v Pobaltí v rámci výcvikovej misie a ďalších sme vyslali do Iraku. Zároveň sme pôsobili vo všetkých doterajších, či už v Afganistane, v Bosne a Hercegovine, na Cypre, alebo ako pozorovatelia v Gruzínsku či na Blízkom východe. V budúcom roku, ak k doterajším počtom pripočítame vojakov, ktorí budú pôsobiť v Pobaltí v rámci tzv. posilnenej predsunutej prítomnosti, tak počtom budeme mať v zahraničí vojakov asi ako v období, keď sme mali silný kontingent v operácii ISAF. A to sa pri tak malých ozbrojených silách, ako sú tie naše, dá skutočne hovoriť o slušných číslach.

Aké najdôležitejšie výzvy čakajú náš rezort v nasledujúcom období?

Je toho veľa. Úspešne dokončiť modernizačné procesy, novelizovať zákon o ozbrojených silách, ktorý je v podstate najdôležitejším zákonom z pohľadu profesionálnej služby našich vojakov. Pokračovať v budovaní aktívnych záloh, osloviť čo najviac mladých ľudí v rámci dobrovoľnej vojenskej prípravy, zlepšiť stav zásob vo výstrojných skladoch a predovšetkým prijímať také rozhodnutia, vďaka ktorým budú Ozbrojené sily SR inštitúciou, ktorej občania dôverujú a vedia, že sa na ňu môžu vždy spoľahnúť.

Pripravili: Miloslav Ščepka
a Pavol Vitko

Foto: Ivan Kelement

25 okamihov

z 25 rokov rezortu obrany
a Ozbrojených síl Slovenskej
republiky

1993

Vznik Ministerstva obrany
Slovenskej republiky
a Armády Slovenskej
republiky

1994

Slovenská republika sa
9. februára 1994 oficiálne
zapojila do programu
Partnerstvo za mier

1994

Do výzbroje OS SR bol 5.
decembra 1994 zaradený
pancierový automobil na
báze TATRA 815 6x6 –
Tatrapan

1996

18. marca 1996
Slovenská republika
ako prvá krajina zo
strednej a východnej
Európy odovzdala v
bruselskom sídle NATO
Individuálny diskusný
dokument

1998

V Senici sa 22. septembra 1998
uskutočnili prvé ústredné oslavy
Dňa armády Slovenskej republiky

1999

Z Bajkonuru 20. februára 1999 odštartoval v kozmickej lodi Sojuz-TM prvý slovenský kozmonaut plukovník Ivan Bella

2000

V rámci reorganizácie Ozbrojených síl SR a ich veliacich štruktúr vzniklo 1. apríla 2000 vo Zvolene Veliteľstvo vzdušných síl

2000

Ozbrojené sily prevzali 6. novembra 2000 nový obrnený kolesový transportér Aligator 4x4

2001

Národná rada Slovenskej republiky 25. mája 2001 schválila Obrannú stratégiu Slovenskej republiky

ANKETA

Čo želáte slovenským ozbrojeným silám k 25. narodeninám?

Rotný Peter Belička,
ženijný prápor Se-red', technik
1. pontónovej roty
(v rezorte obrany pôsobí 17 rokov):

Z pozície mojej funkcie im želim väčšie finančné prostriedky na nákup modernej techniky – a to nielen ženijnej. Ozbrojeným silám tiež želim, aby v nich aj naďalej vydržalo slúžiť čo najviac potrebných, skúsených, vycvičených a výsko-

lených profesionálov. Vráťane tých, ktorí už majú nárok odísť do výslužby, pretože ich skúsenosti a schopnosti sú veľmi potrebné pri výcviku a zaškoľovaní našich mladších kolegov.

Kapitán Martin Richtárik,
styčný tím pre integráciu síl NATO (NFIU) Bratislava,
vedúci starší dôstojník logistiky (18):

Okrem pracovných a rodinných úspechov želim všetkým vojakom a zamestnancom viac vzájomnej úcty, ústretovosti, súdržnosti a kamarátskeho ducha naprieč celými ozbrojenými silami. Tak

potom môžeme o to úspešnejšie ťahať za jeden povraz ako celok.

Podplukovník Miloslav Arnold,
veliteľ Čestnej stráže OS SR (26):

Chcem vyzdvihnúť, že spoločnými silami sa nám za uplynulých 25 rokov existencie ozbrojených síl podarilo príkladne zabezpečiť veľký rozsah významných štátno-protokolárnych aktivít na celom území republiky i v zahraničí a v mene príslušníkov Čestnej stráže OS SR sa teším na ďalšiu spoluprácu v nasledujúcom období. Všetkým príslušníkom ministerstva obrany, Ozbrojených síl SR a

2003

Členské krajiny NATO podpísali protokol o pristúpení Slovenskej republiky k NATO 26. marca 2003

2002

30. 5. 2002 v Topoľčanoch vznikla mnohonárodná slovensko-česko-poľská brigáda

2004

V septembri 2004 vznikla transformáciou vojenského školstva trojstupňová sústava

Národná rada Slovenskej republiky schválila 24. júna 2005 zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov.

2005

čitateľom želám, aby rok 2018 bol obdobím pevného zdravia, rodinnej pohody, splnených snov a spokojného života. Verím, že spoločnými silami budeme napredovať v pozitívnom trende a Ozbrojené sily SR urobíme ešte lepšie a pripravenejšie na výzvy, ktoré nás čakajú.

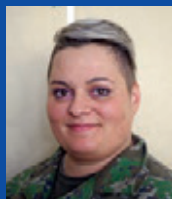
dernizačné projekty, aby sme ich vedeli plnohodnotne využiť – a aby sme boli takými ozbrojenými silami, akými máme a chceme byť z hľadiska zabezpečenia obrany našej krajiny, ako aj deľby úloh v rámci NATO či EÚ.

dost' na pôsobenie v OS SR. Aby nebrali svoju službu len ako obyčajné povolanie. Na druhej strane by sa mala čo najskôr zlepšiť situácia v zabezpečovaní vojakov výstrojným materiálom, jeho kvalitou.

Plukovník Ladislav Dovhun,
veliteľ protiletadlovej raketovej brigády Nitra (30):

Veľa síl na tvorivú prácu a dostatočný priestor pre tvorivých veliteľov, najmä tých mladších. Aj preto, aby sme spoločne pripravili kvalitné podklady pre mo-

Slobodníčka Ivana Poľanská,
ostreľovačka 1. mechanizovanej roty michalovského mechanizovaného práporu (12):

Aby noví vojaci, ktorí prichádzajú do ozbrojených síl, boli lepšie motivovaní, skôr zapadli do vojenských kolektívov. Pociťovali väčšiu národnú hrdosť i hr-

Ing. Jaroslav Běhula,
riadiťel Hospodárskej správy (33):

Pri príležitosti 25. narodenín ozbrojených síl, chcel by som najskôr všetkým príslušníkom ozbrojených síl poďakovať za to, že sa starajú o pocit bezpečnosti každého občana. Zároveň im zaželať, aby mali vytvorené také materiálne, so-

2005

Na festivale Bažant Pohoda vydal 15. júla 2005 minister obrany SR rozkaz o zastavení povolávania odvedencov na základnú vojenskú službu

2007

2. marca 2007 si séria explózií vo Vojenskom opravárenskom podniku v Novákoch vyžiadala 8 ľudských životov

NA PAMIAŤKU OBEŤ TRAGICKÉHO VÝBUCHU, KTORÝ SA STAL DŇA 2.3.2007 VO VOJENSKOM OPRAVÁRENSKOM PODNIKU NOVÁKY

† Elena Bítarová	† Ján Ryhár
† Peter Kaláč	† Emília Štručková
† Mária Kováčová	† Nora Vačková
† Jana Krajčovičová	† Jozef Vida

2007

5. pluk špeciálneho určenia prešiel 13. septembra 2007 do podriadenosti Štábu riadenia operácií Generálneho štábu OS SR

2006

Na maďarskom území neďaleko slovenských hraníc 19. januára 2006 havarovalo lietadlo Vzdušných síl OS SR An-24

ciálne a ekonomické podmienky, ktoré by upevnili aj v budúcom období ich dôveryhodnosť v našej spoločnosti, ale aj v zahraničí. Želám všetkým príslušníkom ozbrojených síl zdravie, rodinnú pohodu, úsmev na tvári a podporu najbližších pri plnení náročných úloh.

bola na úrovni súčasnosti. Okrem iného práve nová technika by vhodne motivovala vojakov k lepším výkonom. Boli by viac hrdí, že práve oni slúžia s novou technikou. Úlohy plníme aj s terajšou, ale je to čoraz náročnejšie.

ných, stabilných a spokojných vojakov a zamestnancov, ktorí sú hrdí na to, že sú príslušníkmi ozbrojených síl. Aby modernizácia ozbrojených síl nebola iba na papieri, ale stávala sa čoraz reálnejšou a pripravené projekty boli zakončené najvýhodnejším riešením.

Rotný Norbert Kysler,
veliteľ družstva
odpaľovacieho
zariadenia 2K12
KUB protiletadlová
raketová brigáda
Nitra (12):

Nadporučička Anna Balážová,
vedúca staršia
dôstojníčka odd. ob-
ranného plánovania
a ekonomického za-
bezpečenia Odboru
podpory policajného
výkonu Vojenskej
polície Trenčín (5):

Štábný nadrotmajster Martin Boháčik,
veliaci poddôstojník
5. pluku špeciálneho
určenia Žilina (27):

Želal by som si, aby náš útvar bol konečne doplnený o novú techniku, ktorá by

K 25. výročiu OS SR želim najmä kvalit-

Prežil som v ozbrojených silách pekný a zaujímavý život a to by som želim aj mojim nasledovníkom. Predovšetkým, aby

2008

Na XXIX. letných olympijských hrách v Pekingu získal slovenský vodný slalomár a reprezentant VŠC Dukla Banská Bystrica Michal Martikán zlatú medailu

V októbri 2009 sa po prvý raz v histórii uskutočnilo na Slovensku neformálne stretnutie ministrov obrany členských krajín NATO

2009

2010

Členka VŠC Dukla Banská Bystrica biatlonistka Anna Kuzminová získala na zimných olympijských hrách vo Vancouveri zlatú medailu v biatlone. Olympijské zlato obhájila o štyri roky neskôr na ZOH v Soči

2012

Na Slovensku prebiehalo v apríli 2012 pod názvom MACE XIII najväčšie letecké cvičenie na našom území od vstupu SR do NATO

mali potrebný a vhodný materiál, s ktorým chcú cvičiť a v prípade potreby bojovať. Prostredie a podmienky, v ktorých sa môžu ďalej zdokonaľovať a vzdelávať. Aby sa nám podarilo čo najskôr stabilizovať personál.

nie. Aby boli vhodne motivovaní aj potrebným technickým a materiálnym zabezpečením. U nás v Prešove sme konečne dostali nové vrtuľníky Black Hawk. Dúfam, že nové vybavenie postupne prídje aj k nám, na meteoslužbu.

vám prisahy a odhodlaní za každých okolností chrániť život, hájiť spravodlivosť a hľadať pravdu. Na to, aby príslušníci ozbrojených síl boli nositeľmi takýchto kvalít, treba vytvárať optimálne podmienky na profesionálny i ľudský rozvoj vojakov. Želám im, aby sa ľudskosť, pochopenie, ochota pomôcť, záujem o človeka nevytrácali z prostredia ozbrojených síl. A k tomu dôstojné a primerané pracovné prostredie a priazeň civilnej verejnosti, aby každý vojak i jeho najbližší mohli byť hrdí na povolanie, ktoré vykonávajú príslušníci Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Nadporučíčka Viera Kovářová,
starší dôstojník meteorologickej služby vrtuľníkového krídla Prešov (16):

Podplukovník Mons. Jozef Michalov,
gen. vikár Vikariátu OS SR, (19):

Želám celým ozbrojeným silám, aby v nich pôsobili odborne zdatní a vhodne motivovaní ľudia, ktorí v službe v OS SR vidia nielen svoje povolanie, ale posla-

Naším ozbrojeným silám k štvrté storočnici ich vzniku prajem všetko najlepšie, múdrych a rozvážnych veliteľov, obetavých príslušníkov, ktorí budú verní slo-

Prípravili: Jozef Žiak, Hana Klobušická,
Pavol Vitko a Ivan Kelement

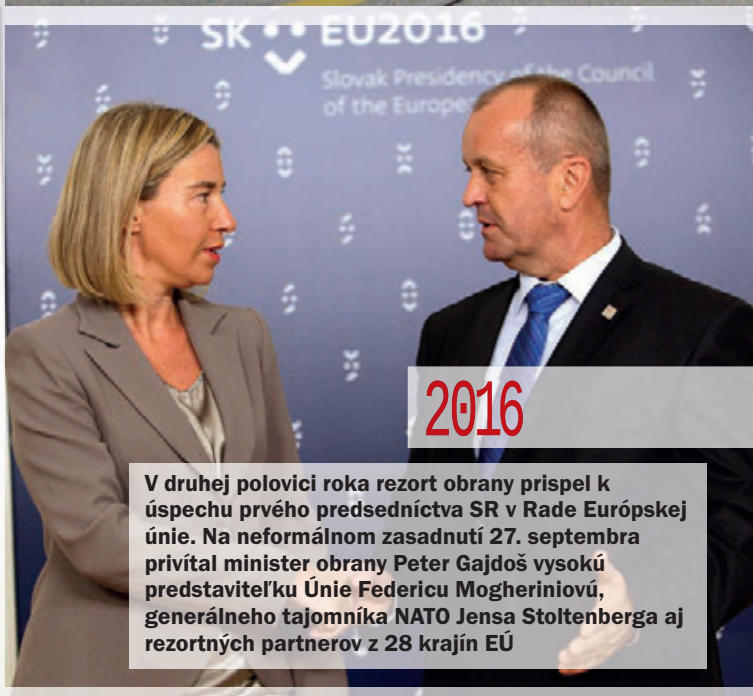
2013

Teroristický útok v afganskom Kábule si 27. decembra vyžiadal životy dvoch príslušníkov 5. pluku špeciálneho určenia – rotmajstra Patrika Fraštiu a kpt. Edmunda Makovníka

2016

Matej Tóth z VŠC Dukla Banská Bystrica zvíťazil v chôdzi na 50 km na letných olympijských hrách v Riu de Janeiro

2016

V druhej polovici roka rezort obrany prispel k úspechu prvého predsedníctva SR v Rade Európskej únie. Na neformálnom zasadnutí 27. septembra privítal minister obrany Peter Gajdoš vysokú predstaviteľku Únie Federicu Mogheriniovú, generálneho tajomníka NATO Jensa Stoltenberga aj rezortných partnerov z 28 krajín EÚ

2017

Ministerstvo obrany SR v nadväznosti na aktualizovanú Bezpečnostnú stratégiu SR, ktorú pripravil rezort diplomacie, predstavilo aktualizovanú Obrannú a Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky a Dlhodobý plán rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj Ozbrojených síl SR s výhľadom do roku 2030

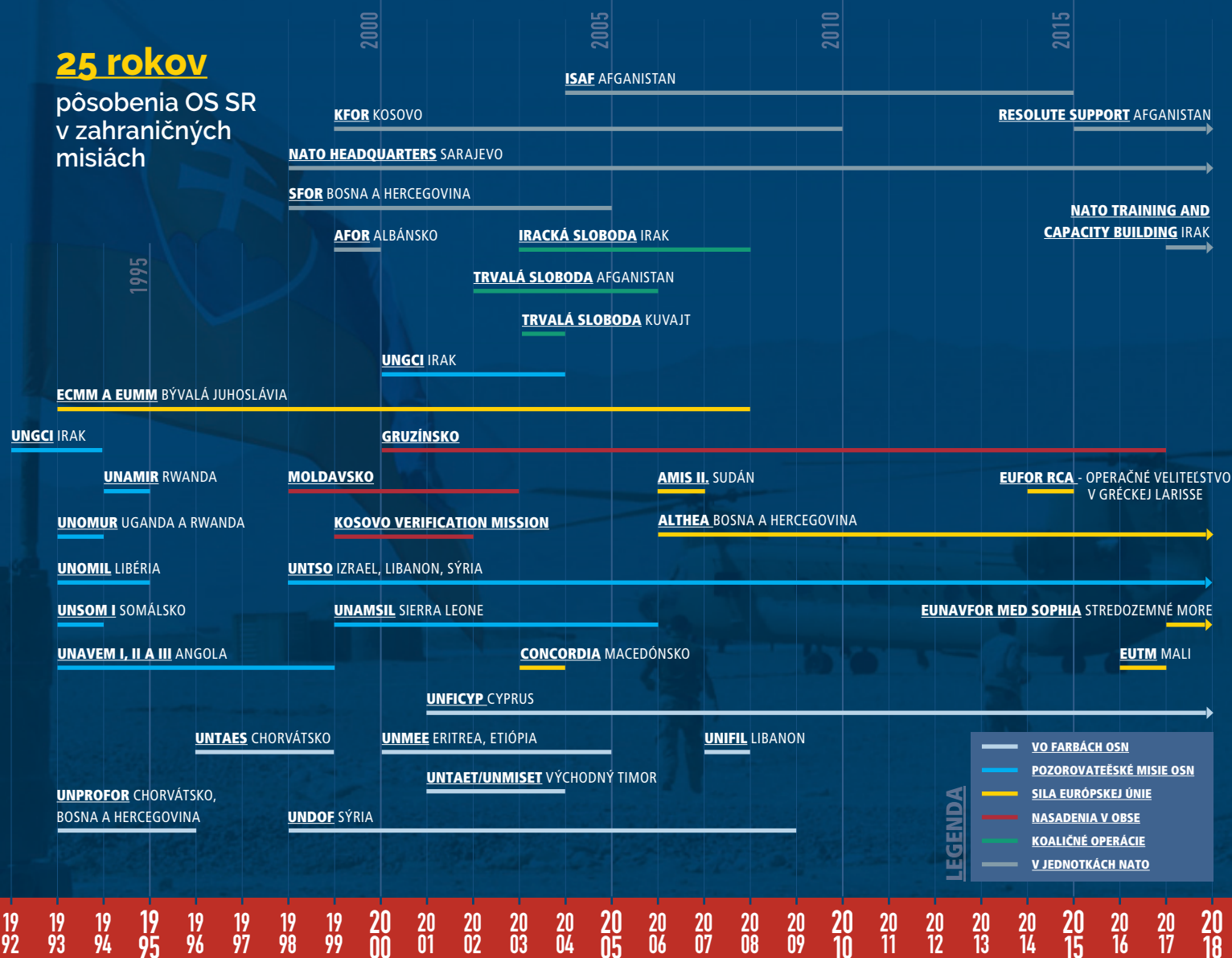

2017

Vzdušné sily OS SR dostali prvé vrtulníky UH-60M Black Hawk aj viacúčelové transportné lietadlo C-27J Spartan

25 rokov

pôsobenia OS SR
v zahraničných
misiách

Štvrťstoročie mierotvorcov

V decembri 2017 slúžilo 38 vojakov v aliančnej operácii Resolute Support v Afganistane. V druhej operácii pod vedením NATO, teda v Irackej podpore (anglicky NATO Training and Capability Building - Iraq - NTCB-I), slúžilo 15 Slovákov. Pod vedením OSN v misii UNFICYP na Cypre pôsobí 169 vojakov OS SR. V operácii Európskej únie ALTHEA v Bosne a Hercegovine ich slúži 42. V operácii EU SOPHIA pôsobí ďalších 10 vojenských policajtov. Slovensko v súčasnosti obsadzuje dvoma vojakmi aj pozorovateľskú misiu UNTSO v Sýrii. Jedného vojaka máme v štábe NATO v Bosne a Hercegovine. Spolu je to 276 mierotvorcov.

Slovenskí vojaci tiež pôsobili od apríla do júna 2017 v Pobaltí v rámci spoločnej výcvikovej iniciatívy krajín V4, ku ktorej sa zoskupenie zaviazalo na samite NATO vo Varšave. Počas trojmesačného pôsobenia tam absolvovali dve veľké medzinárodné cvičenia Summer Shield a Saber Strike.

Za 25 rokov existencie samostatného štátu slúžilo v rôznych zahraničných misiách a operáciách viac ako 18-tisíc príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Bohužiaľ, 57 z nich sa nevrátilo k svojim rodinám. Patrí im naša hlboká úcta.

Zostavil: Pavol Vitko

OKTÓBER

1	Po	Arnold
2	Ut	Levoslav
3	St	Stela
4	St	František
5	Pi	Viera
6	So	Natália
7	Ne	Eliška
8	Po	Brigita
9	Ut	Dionýz
10	St	Slavomíra
11	St	Valentina
12	Pi	Maximilián, Max
13	So	Koloman
14	Ne	Boris
15	Po	Terézia
16	Ut	Vladimíra
17	St	Hedviga
18	St	Lukáš
19	Pi	Kristián
20	So	Vendelín
21	Ne	Ursula
22	Po	Sergej
23	Ut	Alojzia
24	St	Kvetoslava
25	St	Aurel
26	Pi	Demeter
27	So	Sabina, Sabrina
28	Ne	Dobromila
29	Po	Klára
30	Ut	Šimon, Simona
31	St	Aurélia

NOVEMBER

1	St	Denis, Denisa Sviatok všetkých svätých
2	Pi	
3	So	Hubert
4	Ne	Karol
5	Po	Imrich
6	Ut	Renáta
7	St	René
8	St	Bohumír
9	Pi	Teodor, Teo, Tea
10	So	Tibor
11	Ne	Martin, Maroš
12	Po	Svätopluk
13	Ut	Stanislav
14	St	Irma
15	St	Leopold
16	Pi	Agnesa
17	So	Klaudia Deň boja za slobodu a demokraciu
18	Ne	Eugen
19	Po	Alžbeta
20	Ut	Félix
21	St	Elvira
22	St	Cecília
23	Pi	Klement
24	So	Emília, Milina
25	Ne	Katarína
26	Po	Kornel
27	Ut	Milan
28	St	Henrieta
29	St	Vratko
30	Pi	Ondrej, Andrej

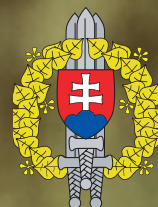
DECEMBER

1	So	Edmund
2	Ne	Bibiana
3	Po	Oldrich
4	Ut	Barbora, Barbara
5	St	Oto
6	St	Mikuláš
7	Pi	Ambróz
8	So	Marina
9	Ne	Izabela
10	Po	Radúz
11	Ut	Hilda
12	St	Otilia
13	St	Lucia
14	Pi	Branislava, Bronislava
15	So	Ivica
16	Ne	Albina
17	Po	Kornélia
18	Ut	Sláva, Slávka
19	St	Judita
20	St	Dagmara
21	Pi	Bohdan
22	So	Adela
23	Ne	Nadežda
24	Po	Adam, Eva Štedrý deň
25	Ut	Prvý sviatok vianočný
26	St	Štefan Druhý sviatok vianočný
27	St	Filoména
28	Pi	Ivana, Ivona
29	So	Milada
30	Ne	David
31	Po	Silvester

OBRANA

MINISTERSTVO
OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2018

JANUÁR

1	Po	Nový rok Deň vzniku Slovenskej republiky
2	Ut	Alexandra, Karina
3	St	Daniela
4	St	Drahošlav
5	Pi	Andrea
6	So	Antónia Zjavenie Pána (Traja králi)
7	Ne	Bohuslava
8	Po	Severín
9	Ut	Alexej, Alex
10	St	Daša
11	St	Malvína
12	Pi	Ernest
13	So	Rastislav
14	Ne	Radovan
15	Po	Dobroslav
16	Ut	Kristína
17	St	Nataša
18	St	Bohdana
19	Pi	Drahomíra, Mário, Sára
20	So	Dalibor, Sebastián
21	Ne	Vincent
22	Po	Zora
23	Ut	Miloš
24	St	Timotej
25	St	Gejza
26	Pi	Tamara
27	So	Bohuš
28	Ne	Alfonz
29	Po	Gáspár
30	Ut	Ema
31	St	Emil

FEBRUÁR

1	St	Tatiana
2	Pi	Erika, Erik, Mia
3	So	Blažej
4	Ne	Veronika
5	Po	Agáta
6	Ut	Dorota
7	St	Vanda
8	St	Zoja
9	Pi	Zdenko, Apolónia
10	So	Gabriela
11	Ne	Dezider
12	Po	Perla
13	Ut	Arpád
14	St	Valentín
15	St	Pravoslav
16	Pi	Ida, Liana
17	So	Miloslava
18	Ne	Jaromír
19	Po	Vlasta
20	Ut	Livia
21	St	Eleonóra
22	St	Etela
23	Pi	Roman, Romana
24	So	Matej
25	Ne	Frederik, Frederika
26	Po	Viktor
27	Ut	Alexander
28	St	Zlatica

MAREC

1	St	Albin
2	Pi	Anežka
3	So	Bohumil, Bohumila
4	Ne	Kazimír
5	Po	Fridrich
6	Ut	Radoslav, Radoslava
7	St	Tomáš
8	St	Alan, Alana
9	Pi	Františka
10	So	Bruno, Branislav
11	Ne	Angela, Angelika
12	Po	Gregor
13	Ut	Vlastimil, Vlastimila
14	St	Matilda
15	St	Svetlana, Roderik
16	Pi	Boleslav
17	So	Lubica
18	Ne	Eduard
19	Po	Jozef
20	Ut	Vítazoslav, Klaudius
21	St	Blahoslav
22	St	Beňadik
23	Pi	Adrián
24	So	Gabriel
25	Ne	Marián
26	Po	Emanuel
27	Ut	Alena
28	St	Soňa
29	St	Miroslav
30	Pi	Vieroslava Veľký piatok
31	So	Benjamin

APRÍL

1	Ne	Hugo
2	Po	Velikonočná nedeľa
3	Ut	Zita
4	St	Richard
5	Št	Izidor
6	Pi	Miroslava
7	So	Irena
8	Ne	Velikonočný pondelok
9	Po	Zoltán
10	Ut	Albert
11	St	Milena
12	Št	Igor
13	Pi	Július
14	So	Estera
15	Ne	Aleš
16	Po	Justina
17	Ut	Fedor
18	St	Dana, Danica, Danko
19	Št	Rudolf, Rudolfka
20	Pi	Valér
21	So	Jela
22	Ne	Marcel
23	Po	Ervin
24	Ut	Slavomír
25	St	Vojtech
26	Št	Juraj
27	Pi	Marek, Marko
28	So	Jaroslava
29	Ne	Jaroslav
30	Po	Jarmila
31	Po	Lea

MÁJ

1	Ut	Sviatok práce
2	St	Žigmund
3	Št	Galina, Timea
4	Pi	Florián
5	So	Lesia, Lesana
6	Ne	Hermína
7	Po	Monika
8	Ut	Ingrida
9	St	Deň víťazstva nad fašizmom
10	St	Roland
11	Pi	Viktória
12	So	Blažena
13	Ne	Pankrác
14	Po	Servác
15	Ut	Bonifác
16	St	Žofia, Sofia
17	Št	Svetozár
18	Pi	Gizela, Aneta
19	So	Viola
20	Ne	Gertrúda
21	Po	Bernard
22	Ut	Zina
23	St	Júlia, Juliana
24	Št	Želmíra
25	Pi	Ela
26	So	Urban, Vivien, Vanesa
27	Ne	Dušan
28	Po	Iveta
29	Ut	Viliam
30	St	Vilma, Maxim
31	Št	Ferdinand

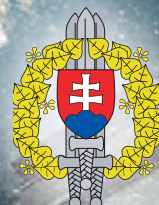
JÚN

1	Pi	Žaneta
2	So	Xénia, Oxana
3	Ne	Karolína, Kevin
4	Po	Lenka
5	Ut	Laura
6	St	Norbert
7	Št	Róbert, Róberta
8	Pi	Medard
9	So	Stanislava
10	Ne	Margaréta, Gréta
11	Po	Dobroslava
12	Ut	Zlatko
13	St	Anton
14	Št	Vasil
15	Pi	Vít
16	So	Blanka, Bianka
17	Ne	Adolf
18	Po	Vratislav
19	Ut	Alfréd
20	St	Valéria
21	Št	Alojz, Lejla
22	Pi	Paulína
23	So	Sidónia
24	Ne	Ján
25	Po	Olivia, Tadeáš
26	Ut	Adriána
27	St	Ladislav, Ladislava
28	Št	Beáta
29	Pi	Peter, Pavol, Petra
30	So	Melánia

OBRANA

MINISTERSTVO
OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2018

JÚL

1	Ne	Diana
2	Po	Berta
3	Ut	Miloslav
4	St	Prokop
5	Št	Cyril, Metod <i>Sviatok sv. Cyrila a Metoda</i>
6	Pi	Patrik, Patricia
7	So	Oliver
8	Ne	Ivan
9	Po	Lujza
10	Ut	Amália
11	St	Milota
12	Št	Nina
13	Pi	Margita
14	So	Kamil
15	Ne	Henrich
16	Po	Drahomír, Rút
17	Ut	Bohuslav
18	St	Kamila
19	Št	Dušana
20	Pi	Iľja, Eliáš
21	So	Daniel
22	Ne	Magdaléna
23	Po	Oľga
24	Ut	Vladimír
25	St	Jakub, Timur
26	Št	Anna, Hana, Anita
27	Pi	Božena
28	So	Krištof
29	Ne	Marta
30	Po	Libuša
31	Ut	Ignác

AUGUST

1	St	Božidara
2	Št	Gustáv
3	Pi	Jerguš
4	So	Dominika, Dominik
5	Ne	Hortenzia
6	Po	Jozefína
7	Ut	Štefánia
8	St	Oskar
9	Št	Lubomíra
10	Pi	Vavrinec
11	So	Zuzana
12	Ne	Darina
13	Po	Lubomír
14	Ut	Mojmír
15	St	Marcela
16	Št	Leonard
17	Pi	Milica
18	So	Elena, Helena
19	Ne	Lýdia
20	Po	Anabela, Liliána
21	Ut	Jana, Janka
22	St	Tichomír
23	Št	Filip
24	Pi	Bartolomej
25	So	Ludovít
26	Ne	Samuel
27	Po	Silvia
28	Ut	Augustín
29	St	Nikola, Nikolaj <i>Výročie SNP</i>
30	Št	Ružena
31	Pi	Nora

SEPTEMBER

1	So	Drahoslava <i>Deň Ústavy Slovenskej republiky</i>
2	Ne	Linda, Rebeka
3	Po	Belo
4	Ut	Rozália
5	St	Regína
6	Št	Alica
7	Pi	Marianna
8	So	Miriama
9	Ne	Martina
10	Po	Oleg
11	Ut	Bystrík
12	St	Mária, Marlena
13	Št	Ctibor
14	Pi	Ludomil
15	So	Jolana <i>Sedembolestná Panna Mária</i>
16	Ne	Ludmila
17	Po	Olympia
18	Ut	Eugénia
19	St	Konštantín
20	Št	Luboslav, Luboslava
21	Pi	Matúš
22	So	Móric <i>Deň Ozbrojených síl SR</i>
23	Ne	Zdenka
24	Po	Luboš, Ľubor
25	Ut	Vladislav, Vladislava
26	St	Edita, Damián
27	Št	Cyprián
28	Pi	Václav
29	So	Michal, Michaela
30	Ne	Jarolím

Obrana s americkým génom

Takí sme boli

Bolo práve rozhranie zimy a jari v roku 1994, keď sa v redakcii nášho vojenského časopisu Obrana (sídliť sme vtedy na 20. poschodí výškovej budovy, ktorej v Bratislave nikto nepovie inak než kukurica) objavil pán stredného veku so zviazaným ročníkom časopisu pod pazuchou. Na väzbe stálo Obrana 1918. Pre nás to bolo prekvapenie. Veď časopis s rovnakým názvom sme začali vydávať len pred rokom, po rozdelení ČSFR a federálnej armády.

Slováci a Slovenky!

Vlády Francie a Veľkej Británie úradne uznali vládu Česko-Slovenska a naše právo na neodvislosť.

Vyslovme im za to našu vďaku, usporiadajme tým cieľom shromaždenia a pošleme resolúcie ambasadom mohutných priateľských veľmocí!

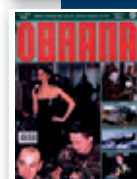
Keď sme nahliadli do dosiek zviazaného časopisu, ktorý nám priniesol kpt. v. v. Jozef Nosál z Pezinka, zistili sme, že Obranu pred sto rokmi vydávali americkí Slováci. Založili ju v roku 1914 v Clevelande, vychádzala raz za dva týždne. Na dvadsiatich stranách oboznamovala krajanov s dianím vo svete. Pomáhala udržiavať národný život a v rokoch prvej svetovej vojny burcovala Slovákov za morom, aby vstupovali do česko-slovenských jednotiek (légii) a bojovali za slobodu vlasti. Po vstupe USA do vojny Obrana podporovala účasť amerických Slovákov vo vojenských jednotkách odchádzajúcich bojovať do Európy po boku Francúzska, Veľkej Británie a Talianska.

Mnoho slovenských chlapcov a mužov sa vďaka výzvam americkej Obrany dobrovoľne prihlásilo do armády a odišlo na front prvej svetovej vojny. Obrana spolu s krajaňskými organizáciami a spolkami v USA a Kanade organizovali finančné zbierky na pomoc vznikajúcim česko-slovenským légiam i novému štátu.

Obrana publikovala úvahy o budúcom spoločnom štáte Slovákov a Čechov. Nechýbali medzi nimi ani názory Tomáša Garrigua Masaryka a Milana Rastislava Štefánika. Jej súčasťou boli vtipné príbehy, ilustrácie, správy zo života krajanov a, samozrejme, keďže časopis vychádzal za veľkou mládkou, aj reklamy. Inzerovali najmä firmy a služby slovenských, poprípade slovanských živnostníkov, lekárov a podnikateľov. Ale aj finančných ústavov, ako bola Bosá-kova Slovenská štátna banka.

Keď sme začiatkom roka 1993 premýšľali o názve slovenského vojenského časopisu, vôbec sme netušili, že nejaký časopis s rovnakým názvom už vychádzal – a dokonca v USA. Aby sme nadviazali na túto nečakanú tradíciu, prevzali sme upravenú hlavičku americkej Obrany a v záhlaví uvádzali „Založené v Clevelande (USA) v roku 1914 – obnovené v roku 1993 v Bratislave“. Prvá takto upravená Obrana vyšla 17. marca 1994. Hoci od historickej hlavičky sme po rokoch upustili a a uprednostnili sme na modernejšiu úpravu titulnej strany, o svojom pôvode máme dodnes zmienku v tiráži na tretej strane.

Text: Jozef Žiak

VOJENSKÝ ČASOPIS
OBRANA ZAČAL
VYCHÁDZAŤ 27.
FEBRUÁRA **NA 12**
NOVINOVÝCH
STRANÁCH
AKO REZORTNÝ
TÝŽDENNÍK. OD ČÍSLA
25 AŽ DO ČÍSLA 18
NASLEDUJÚCEHO ROKA
AKO ŠTVORSTRANOVÁ
PRÍLOHA DENNÍKA
REPUBLIKA.

OD PRVÉHO ČÍSLA
VYCHÁDZAL ČASOPIS
AKO **DVOJTÝŽDENNÍK**
OBRANA – ARMÁDA
NA KRIEDOVOM
PAPIERI V ROZSAHU
36 STRÁN. KEĎŽE
PRESTAL VYCHÁDZAŤ
VOJENSKÝ TECHNICKÝ
ČASOPIS APOLÓGIA,
DVOJTÝŽDENNÍK SA
ZAČAL VIAC VENOVAŤ
AJ TECHNIKE.

ČASOPIS PREŠIEL Z
DVOJTÝŽDENNEJ
PERIODICITY NA
MESAČNÚ, ROZSAH
ZOSTAL 36 STRÁN,
ZMENILA SA GRAFIKA,
VÄČŠÍ PRIESTOR
DOSTALI FOTOGRAFIE.

ROZSAH ČASOPISU
SA ZNOVA ROZŠÍRIL
- **NA 48 STRÁN**

V MÁJI ZAČAL
VYCHÁDZAŤ **SERIAL**
JÁNA DOLINAY
SLÁVNE BITKY
HISTÓRIE, KTORÝ JE
NEODEDELITELNOU
SÚČASŤOU OBRANY
DODNES

NÁKLAD OBRANY
SA ZVÝŠIL NA **9 000**
VÝTLAČKOV, ČASOPIS
ZAČALI DOSTÁVAŤ ŽIACI
STREDNÝCH A ŠTUDENTI
VYSOKÝCH ŠKÔL

MÍLNIKY OBRANY

OD ČÍSLA 17 VYCHÁDZAL
TÝŽDENNÍK OBRANA
NA 16 STRANÁCH
NOVINOVÉHO PAPIERA
ČIASTOČNE VO FARBE.

OBRANA JE
DOSTUPNÁ AJ
NA INTERNETE
V PDF

OBRANA ZAČALA
VYCHÁDZAŤ **V NÁKLADE**
5 000 VÝTLAČKOV
NA 44 STRANÁCH,
ROZŠÍRILA SA PRÍLOHA
TECHNIKA AŽ NA 16
STRÁN, POSILNILI SA
SERVISNÉ INFORMÁCIE.

OD JÚNOVÉHO ČÍSLA
PRIBUDLA **RUBRIKA**
ŠTÝL (KULTÚRA,
ZÁBAVA, VOĽNÝ ČAS),
POSTUPNE SA MENÍ
ŽANROVÁ SKLADBA AJ
GRAFICKÁ STRÁNKA
ČASOPISU. REDAKCIA
OBRANY ZAČALA
VYDÁVAŤ ELEKTRONICKÝ
TÝŽDENNÍK O
DIANÍ V REZORTE -
eBULLETIN MO SR.

USKUTOČNIL SA
JUBILEJNÝ **XV.**
ROČNÍK VÝTVARNEJ
SÚŤAŽE ŽIAKOV
ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
VOJACI OČAMI DETÍ

PF 2018

Kimova Kórea oslavovala ohňostrojom

Severná Kórea údajne dokončila budovanie svojho jadrového arzenálu. Kórejská ľudovodemokratická republika oznámila, že 29. novembra uskutočnila úspešnú skúšku novej medzikontinentálnej balistickej rakety Hwasong 15. Raketa bola odpálená o 03.17 h miestneho času z oblasti severokórejského mesta Pchjongsong, letela východným smerom, prekonal vzdialenosť približne 1 000 kilometrov a pred dopadom do Japonského mora vo vzdialenosti zhruba 370 kilometrov od pobrežia Japonska sa rozpadla. Išlo o prvú skúšku severokórejskej balistickej strely od 15. septembra, keď izolovaná komunistická krajina odpálila balistickú raketu stredného doletu. Túto udalosť oslávila 1. decembra vojenskou prehliadkou a ohňostrojom v hlavnom meste Pchjongjang.

Zasiahne Washington

Podľa juhokórejského ministerstva obrany by nová severokórejská raketa mohla mať dosah až 13 000 kilometrov, takže ak by bola plne funkčná, mohla by ohroziť aj americkú metropolu Washington. Juhokórejská armáda však zatiaľ nevie, či by bojová hlavica zvládla návrat do zemskej atmosféry a či by ju bolo možné spoľahlivo navádzať na cieľ a odpáliť.

V reakcii na severokórejskú skúšku sa telefonicky spojili náčelníci generálnych štábov ozbrojených síl Južnej Kórey a USA. Generáli Jong Kjong-du a Joseph Dunford ostro odsúdili najnovšie porušenie rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN zo strany KĽDR a označili ho za neprípustnú provokáciu. Dohodli sa tiež na posilnení tesnej koordinácie svojich krokov vo vzťahu k Severnej Kórei a jej vojenským aktivitám.

Havaj má strach

Americký štát Havaj 1. decembra po prvý raz od skončenia studenej vojny vykonal skúšku systému varovania pred jadrovým útokom. Príčinou tohto rozhodnutia sú obavy z agresie Severnej Kórey. Systém využíva existujúcu technológiu varovania miestnych obyvateľov pred prichádzajúcim hurikánom alebo vlnou tsunami. Pred prírodnou katastrofou varuje stály neprerušovaný tón, v prípade raketovej hrozby výstražný systém vysieľa kvíľivý zvuk. Pri skúške však bolo sirény na niektorých miestach leďva počuť, týkalo sa to aj známej pláže Waikiki. Úrady preto oznámili, že hlasitosť systému preveria. Guvernér štátu David Ige vyhlásil, že pravdepodobnosť útoku zo strany KĽDR je nízka, avšak obyvateľstvo musí byť pripravené. Na ostrove Oahu totiž sídli Tichomorské velenie amerických ozbrojených síl a v prístave Pearl Harbor kotvia desiatky vojnových lodí. Havaj v súčasnosti nemá žiadne protiatómové kryty, keďže po skončení studenej vojny americká vláda prestala financovať ich udržiavanie.

Foto: TASR

Utrpenie civilistov v Donbase

Vyššie 400 civilistov zahynulo alebo utrpelo zranenia od začiatku roka 2017 do decembra v bojovej zóne na východe Ukrajiny. Oznámil to Alexander Hug, zástupca šéfa pozorovateľskej misie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Na tlačovej konferencii v Kyjeve uviedol, že okrem obetí zaznamenali od začiatku roka aj vyššie 300 000 prípadov porušenia prímeria. Pozorovateľská misia je pripravená na dialóg aj s novým vedením niektorých okresov v Luhanskej oblasti – v samostatnej Luhanskej ľudovej republike. Rokovania sú podľa Huga jediným spôsobom, ako vyriešiť konflikt na východe Ukrajiny, ktorý si do roku 2014 vyžiadala už vyššie 10 000 obetí na životoch.

Identifikovali vojakov z Oklahomy

Americká armáda identifikovala sto námorníkov a príslušníkov námornej pechoty, ktorí zahynuli po potopení lode USS Oklahoma počas japonského útoku na Pearl Harbor pred 76 rokmi. K identifikácii došlo dva roky po tom, ako armádna agentúra Defense POW/MIA Accounting Agency vykopala takmer 400 pozostatkov ľudských tiel z havajského cintorína. Doteraz ich zaraďovali medzi nezvestných z druhej svetovej vojny. Armádna agentúra očakáva, že do roku 2020 sa jej podarí identifikovať približne 80 percent nezvestných členov posádky vojnovéj lode.

Aj na Falklandoch identifikovali

Tím forenzných expertov vedený Medzinárodným výborom Červeného kríža identifikoval pozostatky 88 argentínskych vojakov, pochovaných na cintoríne na Falklandských ostrovoch po britsko-argentínskej vojne v roku 1982. Na identifikácii pozostatkov zabitých vojakov sa obe krajiny dohodli minulý rok. Červený kríž oznámil, že identifikačný proces v prípade 123 hrobov, ktorý sa začal v júni, bol úspešný. Konflikt si v roku 1982 vyžiadala životy 649 Argentíncov a 255 britských vojakov. Argentína si stále robí nároky na súostrovie, ktoré nazýva Malvinas. Británia však tvrdí, že Falklandy sú samostatnou entitou pod jej ochranou.

Rusko posilňuje na Kryme

Na Krymskom polostrove anektovanom Ruskom bude v najbližších rokoch nasadený radarový systém včasného varovania novej generácie Voronež-SM. Je navrhnutý tak, aby získaval a poskytoval údaje o štarte rakiet a ich trajektoriách štátnym a vojenským riadiacim pracoviskám. Tie potom môžu varovať pred raketovým útokom. V súčasnosti sú štyri nové systémy Voronež-SM nasadené v Leningradskej, Kaliningradskej a Irkutskej oblasti a na území Krasnodarského kraja. Ďalšie tri radary sú v experimentálnej prevádzke v Krasnojarskom a Altajskom kraji a v Orenburskej oblasti.

Islamský štát v Iraku skončil

Iracký premiér Hajdar Abádí 9. decembra oznámil víťazstvo nad džihádistickou organizáciou islamský štát v Iraku. Dodal, že iracké ozbrojené zložky majú kontrolu nad celým územím Iraku, keďže ovládli už aj pohraničie so Sýriou. Na tlačovej konferencii v Bagdade Abádí vyhlásil, že nepriateľ prišiel ničiť irackú civilizáciu, Irak však zvíťazil vďaka svojej jednote a rozhodnosti, pričom islamistov porazil za krátky čas. Premiér tiež uviedol, že porážka islamského štátu v Iraku nie je víťazstvom len pre Iráčanov, ale aj pre Arabov, moslimov a svet.

Medaila pre Maliho

Britský vojenský pracovní

pes „Neuveriteľný“

Mali, ktorý pomohol

zachrániť životy vojakov

v Afganistane, získal

prestížnu medailu PDSA

Dickin Medal – ekvivalent

vyznamenania Victoria

Cross, určený pre vojenské

zvieratá.

Belgický ovčiak malinois Mali bol vyznamenaný za hrdinské správanie počas veľmi citlivej vojenskej operácie v roku 2012, kde pomáhal útokom pri zabezpečovaní kľúčovej nepriateľskej pevnosti. Medailu mu udelila britská veterinárna charitatívna organizácia PDSA (People's Dispensary for Sick Animals) v rámci osláv svojej storočnice. Slávnostná ceremónia sa konala v Londýne za účasti Maliho a jeho súčasného psovoda desiatnika Daniela Hatleyho. Maliho „úžasnú schopnosť a odhodlanie“ vyzdvihol generálny riaditeľ PDSA Jan McLoughlin, ktorý vyhlásil psa za „mimoriadne dôstojného laureáta“.

Odvaha pod palbou

Celosvetovo známe vyznamenanie zaviedla v roku 1943 zakladateľka PDSA Maria Dickinová. Dnes je PDSA Dickin Medal najvyššie ocenenie, aké môže získať zviera za hrdinstvo pri plnení úloh počas vojnového konfliktu. Maliho medaila je výnimočná. Od ostatných sa líši označením pripomínajúcim storočnicu organizácie PDSA. Osemročný Mali, príslušník veterinárneho zboru britskej Kráľovskej armády, je vycvičený na hľadanie výbušnín a odhaľovanie nepriateľov. Jeho schopnosti boli zásadným prínosom pre úspech britských síl a spojencov pri zabezpečení kľúčovej nepriateľskej pevnosti pod vytrvalou paľbou.

Mali bol súčasťou britskej vojenskej jednotky, vyslanej do Afganistanu v roku 2012. Počas svojho pôsobenia bol nasadený do operácie na zabezpečenie nepriateľskej pevnosti vo viacpodlažnej budove. Počas sedemapolhodinovej akcie pod priamou paľbou vyhľadával a označoval nastražené výbušniny a upozorňoval na striehnuvých protivníkov, čím chránil ľudské životy a rozhodujúcou mierou prispel k úspechu operácie. Utŕžil pri tom vážne poranenia hrudníka, predných i zadných končatín, pravého ucha a prišiel tiež o viacero zubov. Napriek zraneniam a bolesti Mali neprestal plniť svoje povinnosti a motivoval svojím správaním vojakov pokračovať napriek patovej

situácii v boji. Prejavil neobyčajnú odvahu zoči-voči ozbrojeným nepriateľom, prispel k dobytí nepriateľskej pevnosti a pomáhal zachraňovať spolubojovníkov.

Učí nových bojovníkov

Po základnom ošetrovaní sa Mali vrátil z Afganistanu na doliečenie do vlasti a úplne sa zotavil. Desiatnik Daniel Hatley pracoval s Malim od šteňaťa. Pred nasadením do Afganistanu ho cvičil, aby spolupracoval s iným psovodom, ktorého totožnosť nemožno odhaliť z bezpečnostných dôvodov. Po návrate z Afganistanu sa opäť zišli. Pôsobia vo veterinárnom zariadení britskej armády v Leicestershire, kde pomáhajú pri príprave nových vojenských psovodov a ich psov.

Mali je 69. laureátom medaily PDSA Dickin. Je medzi nimi 32 psov, 32 poštových holubov z čias druhej svetovej vojny, štyri kone a jedna mačka. Storočná PDSA je najvýznamnejšou veterinárnou organizáciou v Spojenom kráľovstve. Usiluje sa zlepšovať životy všetkých domácich zvierat poskytovaním preventívnej starostlivosti, ošetrovaním a liečením, ale i vzdelávaním ich majiteľov.

Foto: Crown Copyright

Za mlynom strieľali potápači

Záver výcvikového roka 2017 využili aj príslušníci potápačsko-prieskumných odborností seredského ženijného práporu. Riadiaci zamestnania, veliaci poddôstojník ženijného prieskumnej čaty rotmajster Michal Ščepko konštatuje, že kvalitu a úspešnosť výcviku spomínaných odborností sa rozhodli preveriť na kontrolných zamestnaniach. Aj v priestoroch posádkovej strelnice v Tomášikove, kúsok od kolesového mlyna.

Tak trochu netradičným spôsobom. Veď podľa našich informácií naposledy sa plnili strelecké úlohy v potápačských oblekoch a ochranných maskách po vychádzaní z vody na breh pred desiatimi rokmi. A teraz znova v novembri 2017.

Prezradenie prieskumu

„Aj takýmto spôsobom sme sa rozhodli preveriť kvalitu ich výcviku, ktorý absolvovali počas celého roka. Potápačsko-prieskumné odbornosti si prešli vo výcviku všetky prostredia. Cvičili v bazéne, ďalej na otvorenej voľnej vode v jazere, v tečúcej rieke za zníženej viditeľnosti, v chlade a vo vlnách. V priestoroch posádkovej strelnice v Seredi sme mali streľby z pištole. Teraz v tomto priestore streľby zo samopalu. Nacvičujeme pri nich témy, ktoré prieskumné jednotky môžu využiť

pri plnení svojich úloh. Napríklad keď plnia úlohu prieskumu ženijných opatrení v tyle nepriateľa. Musia sa pod vodou dostať z bodu A do bodu B. V nebezpečnom priestore sa dostať nepozorovane z vody, uskutočniť v tyle nepriateľa prieskum a zas sa vrátiť do miesta, kde budú vyzdvihnúť vlastnými silami. Teraz nacvičujeme situáciu, keď došlo pri vynorení potápača k jeho prezradeniu, ku kontaktu s nepriateľom. Potápači-prieskumníci musia streľbu opätovať a nepriateľa zneškodniť, aby mohli ďalej pokračovať v plnení svojej úlohy, alebo sa vrátiť bezpečne späť,“ objasňuje riadiaci zamestnania.

Pri plnení tejto úlohy má potápač na sebe potápačský oblek a v ďalšej fáze aj uzavretý okruh, ktorý ho obmedzuje v jeho pohyblivosti i pri streľbe. Potápač má vždy pri plnení svojich úloh dvoch nepriateľov: počasie a celé vodné prostre-

die spojené s chladom a samotného živého nepriateľa. Aj napriek tomu, že potápač v chladnej vode vymrzol, musí kvalitne strieľať, aby odrazil a zneškodnil protivníka, ktorý na neho útočí.

Výstup z vody

Rotmajster Ščepko hovorí, že v priebehu roka mali príslušníci ženijného-prieskumnej čaty a príslušníci potápačských odborností veľa výcvikov, zameraných aj na streľbu. Podľa neho sú na tom strelecky veľmi dobre. Aj potápačskú časť ich prípravy sa podarilo posunúť kvalitatívne ďalej. Počas streľby z vody musia všetko, čo sa naučili zúročiť aj v týchto nepríjemných podmienkach. Napriek náročnosti sa na zamestnanie tešil aj zástupca veliteľa družstva čatár Rastislav Gronský a desiatnik Ján Hudák ženista – špecialista. „Bolo to zaujímavé, ako je zaujímavý každý výcvik, ktorý or-

ganizuje rotmajster Ščepko. Vďaka takýmto zamestnaniam sa posúvame ďalej. Najzložitejší bol výstup z vody a hneď streľba. Obe zasahujúce dvojice musia byť navzájom dobre zladené. Vo dvojici i spolu. Musia pri plnení streleckých úloh pozorovať priestor, aby sa podporili streľbou a navzájom neohrozili. Ešte sme v takýchto podmienkach nestrieľali. Je to pre nás novinka," konštatuje čatár Gronskeý. Slobodník Marek Búš dodáva, že streľba z vody a v maske nebola jednoduchá ako bežné streľby, ale rozhodne zaujímavá. „Zistil som, že mieriť cez masku nie je až taký problém, keď má človek správny úchop zbrane," hovorí spokojný slobodník.

Na zamestnanie sa tešil aj vojak Tomáš Bachratý. „Potápačom som dva roky. Predtým som pôsobil v mechanizovanom prápore Nitra ako strelec. Som rád, že som sa

dostal medzi potápačov. Bol to môj sen. Aj vďaka tomu, že som poznal rotmajstra Ščepka a videl som, čo dokáže. Teší ma, že sa môžem práve od neho mnohému priučiť," hovorí rodák z Trnavy. V ženijnom prápore prešiel výcvikom. Absolvoval mnohé cvičenia u nás na Slovensku i spoločný výcvik napríklad s maďarskými potápačmi u nás i v Maďarsku.

Úspešný záver roka

Riadiaci zamestnania rotmajster Ščepko sumarizuje výsledky zaujímavého netradičného zamestnania v Tomášikove: „Podľa výsledkov vidím, že úlohy splnili všetci. Som rád, že som sa v nich nemýlil. Všetci na vlastnej skúsenosti zistili, že streľba v potápačskom obleku je oveľa náročnejšia, ako v klasických maskáčoch. Vyžaduje si viac podobných tréningov. Chceme v nich pokračovať aj v budúcnosti," hovorí rotmajster Ščepko. Potápačsko-prieskumné odbornosti v Tomášikove zavŕšili celý cyklus kontrolných zamestnaní, ktoré uskutočňovali v rôznych výcvikových lokali-

tách vo vlastnom prápore v Seredi i na okolí od 6. do 16. novembra minulého roka.

Okrem iného prešli testovaním v bazéne, kde plávali 800 metrov na čas. Vzápätí po niekoľko minútovej prestávke nasledovalo tzv. šliapanie vody so závažím, nasadzovanie základného potápačského výstroja pod vodou na jeden nádych a plávanie pod vodou so zadržaným dychom na určené vzdialenosti. Precvičovali zručnosti kladené na vykonávanie prieskumnej činnosti z vody v tyle nepriateľa. Potom sa tieto činnosti uskutočnili vo forme námětových cvičení na jazere a v tečúcej vode Váhu. Pri vedení bojovej činnosti v takýchto podmienkach sa potápači prieskumníci museli vysporiadať s mnohými prekážkami, ako bol vietor, zima, vlny či silný prúd rieky. Zároveň museli splniť zadanú úlohu v stanovenom čase a s požadovaným výsledkom. Vďaka dobrému plánovaniu a príprave sa podarilo úlohy väčšine absolventov splniť.

Text a foto: Jozef Žiak

„Najzložitejší bol výstup z vody a hneď streľba. Obe zasahujúce dvojice musia byť navzájom dobre zladené. Musia pri plnení streleckých úloh pozorovať priestor, aby sa podporili streľbou a navzájom neohrozili. Ešte sme v takýchto podmienkach nestrieľali.“

čatár Rastislav Gronskeý

Slávne bitky histórie

Isandlwana

V roku 1879, tri roky po masakre pri americkom Little Bighorne, vpadli na územie veľkého bantuského kmeňa Zuluov v južnej Afrike britské jednotky s úmyslom vytvoriť z neho protektorát svojho impéria.

Vypukla britsko-zuluská vojna, v ktorej útočníci svoj cieľ dosiahli, ale v bitke pri Isandlwane utrpeli takú porážku, že ju neskôr nazvali britským Little Bighornom.

Šaka – Čierny Napoleon

Viaceré černošské kmene jazykovej rodiny Bantu, medzi nimi i neskorší Zuluovia, migrovali v priebehu 17. storočia z rovníkovej Afriky na juh. K prvým patrili nevelký asi stočlenný klan náčelníka Mandalelu. Po jeho smrti ho viedol jeho syn Zulu (v jazyku Bantu ľudská bytosť), ktorého meno jeho bojovníci prijali za spoločné a začali sa nazývať AmaZulu (Ľudia z nebies).

Koncom 17. storočia mal už kmeň približne 1 500 príslušníkov a žil na území asi desiatich štvorcových míľ. V bojoch so susedmi však svoje hranice neustále rozširoval a zaberal nielen pôdu, ale podroboval si aj ľudí, takže začiatkom 19. storočia už Zuluovia ovládali územie s rozlohou vyše 11 500 štvorcových míľ a dokázali postaviť armádu až 40 000 bojovníkov! Bolo to dielo náčelníka menom Šaka, ktorý sa ujal vlády v roku 1816 a v priebehu štyroch rokov zjednotil rozdrobené zuluské kmene a klany do akéhosi ranofeudálneho kráľovstva (KwaZulu), pričom mu dal i pevnú vojenskú organizáciu. Jeho silu nemohli ignorovať ani búrske (holandské) a britské kolonizátori a v Európe dali náčelníkovi prívlastok generál Šaka či Čierny Napoleon.

Vláda Šaku však nebola iba v znamení veľkých správnych a vojenských reforiem. Sprewádzala ju i čoraz väčšia brutalita voči nepriateľom i vlastným ľuďom. Keď Šaka rozpútal neznesiteľný teror po smrti (vražde?) svojej matky v roku 1828, zabili ho dvaja jeho nevlastní bratia. Trón zaujal jeden z nich – Dingane, ktorý vládol dva-

násť rokov. Šakove vodcovské kvality však zrejme nemal a jeho armáda v roku 1838 utrpela veľkú porážku od Búrov v bitke pri Krvavej rieke južne od dnešnej Pretórie. Z asi 20 000 Zuluov tu padlo vyše 3 000, zatiaľ čo Búri mali iba štyroch zranených.

Po Dinganem prevzal vládu nad KwaZulu kráľ Mpade, ktorého v roku 1873 vystriedal Kečwaya. Tomu napriek úspechu

Generálporučík
lord Frederick
Chelmsford

pri Isandlwane pripadol Čierny Peter celkovej porážky v britsko-zuluskej vojne a po obsadení jeho kráľovstva Britmi a zajatí ešte v roku 1879 ušiel do exilu.

Vodcovia, vojská a výzbroj

Hlavným veliteľom armády 30 000 Zuluov v predvečer vojny bol sám kráľ Kečwaya. Asi 22 000 bojovníkov pri Isandlwane viedli „generál“ kaMgodi Khoza a traja „plukovníci“ kaNthathi, kaMdlela a kaMapitha. Ich armáda sa členila do jednotiek (impi) po 2 000 až 3 000 bojovníkoch.

Britský expedičný zbor v piatich kolónach 11. januára 1879 do kráľovstva Zuluov priviedol generálporučík lord Frederick Chelmsford. Okrem sprievodného personálu mal takmer 2 750 britských a 2 560 natských koloniálnych vojakov a dôstojníkov. Z týchto čísel je zrejme, že Briti nepriateľa nebrali vážne a spoliehali sa na prevahu v palných zbraňach, ktoré okrem niekoľkých ľahkých diel a rotačných guľometov Gatling tvorili najmä už zozadu nabíjané jednoranové pušky a karabíny.

Z masy tisícov zuluských bojovníkov ich bolo iba niekoľko desiatok vyzbrojených zastaranými perkusnými predovkami ukorenštenými v predchádzajúcich bojoch s belochmi. Ani tie však nevedeli dobre ovládať, takže po prvom výstrele ich spravidla používali ako kyje. Hlavnou zbraňou zuluskej pechoty boli dlhé oštepky-kopije (asagaj) a kratšie oštepky (klva), ktoré mali kovový nožový hrot dlhý takmer ako drevenú násadu a do výzbroje ich zaviedol ešte kráľ Šaka. Používali aj rozličné úderné palice s guľovou drevenou i kovovou hlavnicou a chránili sa veľkými štítmí z vysušenej hovädzej kože napnutej na drevenom ráme.

Na strane Britov väčšinou ako ľahkú jazdu bojovali natskí domorodí vojaci,

ktorí používali pomerne nekvalitné karabíny typu Westley Richards M1858 kalibru .45. Boli to perkusné zadovky na náboje s papierovou nábojnicou plnenou čiernym prachom, ktorý rýchlo zanášal hlavni i mechanizmus zbraní a komplikoval paľbu. Keďže mali slabý výcvik, v disciplíne ani v rýchlosti a presnosti streľby nevynikali. Oveľa lepšie na tom bola britská pechota – tzv. červenokabátnici, vyzbrojená štandardnou jednoranovou pechotnou puškou systému Martini-Henry M1871 kalibru .45 na náboje s kovovou nábojnicou s centrálnou zápalkou, plnené tiež čiernym prachom. Pomerne rýchle nabíjanie im umožňoval blokový záver ovládaný spodnou pákou. Išlo o veľmi presnú zbraň s maximálnym dostreľom až 1 400 metrov, najúčinnejšiu pri paľbe do 350 metrov.

**Seržant
24. pešieho
pluku**

Britský Little Bighorn

Briti 11. decembra 1878 doručili kráľovi Zuluov Čechwayovi ultimátum, v ktorom ho vyzvali, aby rozpustil svoju armádu. To kráľ, pochopiteľne, odmietol a nariadil mobilizáciu. Nato Briti 11. januára 1879 prekročili hranice KwaZulu a postupovali do vnútrozemia. Významná časť ich síl – asi 1 500 Britov z 24. pešieho pluku, ktorým velil podplukovník Henry Pulleine a takmer celý kontingent natských domorodých vojakov – pešiakov i jazdcov v sile asi 2 500 mužov pod velením podplukovníka Anthonyho Durnforda, táborila 22. januára ráno pod horou Isandlwana.

**Početná prevaha
Zuluov pri Isandlwane
rozhodla**

Páni podplukovníci považovali tábor iba za dočasný a zanedbali všetky bezpečnostné opatrenia, ktoré im ukladali predpisy, totiž obohnať tábor zákopom, zaň postaviť hradbu zo zásobovacích vozov a prípadne, podľa vzoru Búrov, umiestniť v predpolí ďalšie prekážky napríklad z tŕnistých kríkov. Je zaujímavé, že toto ich rozhodnutie „požehnal“ i generál Chelmsford.

Navyše, zatiaľ čo podplukovník Pulleine bol pomerne pasívny, jeho kolega Durnford sa skôr podobal na nešťastného podplukovníka Custeru od Little Bighornu. Prekypoval bojovou náladou a rozhodol sa Zuluov vyhľadať ako prvý. Vyrázil z tábora na čele asi 1 500 mužov a nemusel ísť ďaleko, lebo už predpoludňom na nepriateľa narazil. Lenže nebol to žiadny izolovaný oddiel, ale celá armáda Zuluov v sile 22 000 bojovníkov, ktorí sa okamžite vrhli do útoku vo formácii tzv. býčích rohov. Bola to zostava v tvare polmesiaca s cípmi obrátenými k nepriateľovi, ktoré ho mali ob-

**Zbrane
Zuluov**

Epilóg

V bitke pri Isandlwane britský zbor stratil viac ako 1 300 mužov vrátane 52 dôstojníkov a takmer 500 natských vojakov. Britských dôstojníkov tu vraj padlo viac ako v bitke pri Waterloo v roku 1815! Zuluovia

Pechotná puška Martini-Henry Mk IV

kľúčiť. Durnfordovým ustupujúcim vojakom sa čoskoro minula munícia a prísun novej vinou nezmyselných britských predpisov viazol. Keď sa predsa len obnovil, už ju prakticky nemal kto použiť. Napokon Zuluovia dobyli celý tábor a napriek veľkým stratám získali pamätné víťazstvo. V ten deň neslávne zahynuli aj obaja podplukovníci.

mali údajne asi 2 000 mŕtvych a zhruba rovnaký počet zranených. Povzbudení víťazstvom hneď na druhý deň oddielom asi 4 000 bojovníkov zaútočili na ďalší britský tábor pri Rorke's Drift, ale Briti ich šťastne odrazili.

To bol začiatok celej série porážok Zuluov, ktorú Briti po príchode posíl z domova (više 400 dôstojníkov a takmer 10 000 vojakov) zavŕšili 4. júna 1879 dobytím a vypálením hlavného mesta kráľovstva KwaZulu Ulundi. Kráľ Čechwaya padol do zajatia, ale podarilo sa mu ujsť. Briti mu povolili návrat na trón v januári 1883, ale ani jemu sa nepodarilo zastaviť občiansku vojnu medzi kmeňmi a klanmi Zuluov, ktorá sa medzitým v relatívne ešte stále samostatnom kráľovstve rozhořela. A tak Briti prevzali iniciatívu a 9. mája 1887 vyhlásili KwaZulu za svoj protektorát. Zvyšok Zuluov nahnali do trinástich rezervácií, kde na nich dohliadali kúpení kolaborujúci náčelníci.

Bitka pri Rorke's Drift

Text: PhDr. Ján Dolinay

Najlepší poddôstojníci
a vojaci výcvikového
roka 2017

Najlepší je delostrelec z Martina

Ocenenie Najlepší poddôstojník výcvikového roka na základe presne stanovených kritérií, nie je len formou zhodnotenia individuálneho prístupu jednotlivca za prínos k budovaniu profesionálnych síl, ale svojou povahou aj pevnou súčasťou programov profesionálneho rozvoja mužstva a poddôstojníkov,“ konštatoval hlavný poddôstojník OS SR.

Konkurencia rastie

Je rád, že ocenenie získava čoraz väčšiu prestíž v poddôstojníckom zbore i medzi veliteľmi. Veď v Michalovciach sa zišli najlepší poddôstojníci z pozemných, vzdušných a špeciálnych síl, Čestnej stráže OS SR i Čestnej stráže prezidenta SR, Úradu hlavného lekára a Úradu logistického zabezpečenia. Ocenenie získalo meno v rámci celého rezortu obrany. Je to už význam-

O najlepšom poddôstojníkovi za rok 2017 je rozhodnuté. Komisia pod vedením hlavného poddôstojníka OS SR štábného nadrotmajstra Vladimíra Beluša na svojom zasadnutí v priestoroch klubu michalovského samohybného delostreleckého oddielu generálmajora Alexandra Kordu 6. decembra po náročnom výbere zo siedmich kandidátov, rozhodla o udelení ocenenia: Najlepší poddôstojník OS SR vo výcvikovom roku 2017. Stal sa ním rotný Miroslav Ďurkovský z martinského mechanizovaného práporu.

ná novodobá tradícia. Podľa jeho slov je konkurencia pri výbere najlepšieho poddôstojníka z roka na rok väčšia a celkovo rastie profesionálna pripravenosť poddôstojníkov.

A preto komisia má z roka na rok ťažšiu úlohu pri výbere z čoraz kvalitnejších pod-

dôstojníkov, ktorí prešli náročným sitom výberu vo svojich útvaroch, zväzkoch a veliteľstvách síl. Je to morálne ocenenie, ktoré získava stále väčší význam a ohlas. Štábný nadrotmajster Vladimír Beluš poznamenáva, že rotný Ďurkovský zaujal komisiu aj svojou komplexnosťou. Okrem vojenských

Najlepší poddôstojník roku 2017 v Ozbrojených silách SR rotný Miroslav Ďurkovský je v súčasnosti veliteľom delostreleckého prieskumného družstva mýnometnej čaty, rotý palebnej podpory martinského mechanizovaného práporu.

Mohli by ste priblížiť svoju doterajšiu vojenskú kariéru?

Vojenskú základnú službu som absolvoval vo vtedajšej delostreleckej brigáde v Senici. V jej rámci som ukončil aj poddôstojnícku školu. Do OS SR som nastúpil v roku 1996 ako čatár v ďalšej službe.

Vo vtedajšom martinskom prápore rýchleho nasadenia som bol prieskumníkom delostreleckého prieskumného družstva veliteľskej čaty mýnometnej batérie. Po určitej prestávke som sa vrátil do OS SR a bol veliteľom veliteľského družstva veliteľskej čaty mýnometnej batérie nitrián-

aktivít doma i v zahraničných misiách a operáciách pôsobí aj medzi školskou mládežou a v dobrovoľnom hasičskom zbore. Svojimi aktivitami pomáha šíriť dobré meno OS SR na verejnosti.

Výborní odborníci

Rotný Miroslav Ďurkovský je v súčasnosti veliteľom delostreleckého prieskumného družstva mínometnej čaty, rotý palebnej podpory martinského mechanizovaného práporu. V Michalovciach však komisiu zaujali aj ďalší kvalitní poddôstojníci. Napríklad rotný Norbert Kysler z nitrianskej protiletadlovej raketovej brigády, zdravotník zo žilinského 5. pluku špeciálneho určenia, rotný Jozef Filický z Úradu hlavného lekára, nadrotmajster Juraj Hladký zo Zásobovacej základne v Zemianskych Kostoch, čatár Michal Drahoš z Čestnej stráže OS SR či rotný Miroslav Chovanec z Čestnej stráže prezidenta SR. Všetci sú výborní odborníci vo svojej vojenskej profesii, plnia výcvikové úlohy doma i v zahraničí a sú príkladom pre svojich podriadených.

Hlavný poddôstojník OS SR štábný nadrotmajster Vladimír Beluš je rád, že čoraz viac poddôstojníkov sa aktívne zapája do rôznych aktivít, v rámci ktorých propagujú svoje útvary a celé ozbrojené sily na verejnosti. Aktívne pôsobia napríklad medzi školskou mládežou, vedú rôzne záujmové krúžky, plnia úlohy v rámci dobrovoľných hasičských zborov v miestach svojich bydlísk, pomáhajú pri športových aktivitách, sú aktívnymi darcami krvi.

skeho mechanizovaného práporu. Neskôr veliteľom mínometného družstva. V útvare som zastával aj niektoré ďalšie pozície. Od marca 2015 som príslušníkom martinského mechanizovaného práporu.

Máte skúsenosti z pôsobenia v zahraničných misiách a operáciách?

V rokoch 2004-05 som plnil úlohy ako mladší pomocník strážnej skupiny strážnej čaty v slovenskom kontingente mierových síl OSN UNFICYP na Cypre. Dva razy v rokoch 2009 a 2014 som pôsobil v strážnej jednotke v operácii ISAF v Afganistane. Na pozícii veliteľa strážneho družstva.

Ako vnímate, že ste sa stali najlepším poddôstojníkom OS SR pre rok 2017?

Som prekvapený a zároveň potešený a poctený. Beriem to ako prejav veľkého uznania za prácu, ktorú som v uplynulých rokoch v prospech ozbrojených síl odvedol. Veľmi si ocenenie cením. Veď vo výbere som sa ocitol medzi výbornými kolegami poddôstojníkmi z celých ozbrojených síl. Každý vynikal v nejakej oblasti.

Text: Jozef Žiak

Foto: autor, archív 11. mpr

Najlepší vojak Pozemných síl OS SR

Najlepším vojakom v hodnostnej kategórii mužstvo vo výcvikovom roku 2017 v pozemných silách sa stal

slobodník

MARTIN HANDZUŠ

prieskumník špecialista prešovského práporu ISTAR, 2. mechanizovanej brigády. Rodák z Bardejova v OS SR pôsobí od roku 2007. Začínal ako guľometník v michalovskom mechanizovanom prápore. Dva razy plnil úlohy v strážnych jednotkách v operácii ISAF v Afganistane.

Najlepší poddôstojník Vojenskej polície

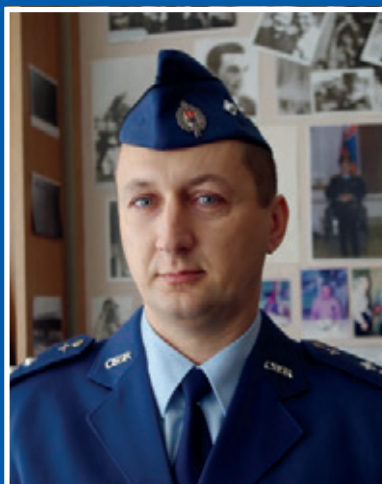
Na základe výberu sa najlepším poddôstojníkom Vojenskej polície za výcvikový rok 2017 stal

nadrotmajster

Martin HOLKO

Skúsený vojenský policajt je príslušníkom odboru policajného výkonu Prešov, oddelenia policajného výkonu Martin. Vedúci starší inšpektor – špecialista má bohaté skúsenosti aj z pôsobenia v zahraničných misiách a operáciách i v štruktúrach NATO. Plnil úlohy v rámci mierovej misie OSN UNDOF na Golan-ských výšinách i UNFICYP na Cypre. Ale aj v rámci aktivít súvisiacich s mnohonárodným práporom vojenskej polície NATO MNMPBAT.

Najlepší vojak Vzdušných síl OS SR

Najlepším vojakom vzdušných síl v hodnostnej kategórii mužstvo sa v roku 2017 stal elektromechanik-špecialista vrtulníkového krídla Prešov

desiatnik

Eduard SLEZÁK

Rodák z Prešova slúži v Ozbrojených silách SR od roku 2005. Dva razy pôsobil v zahraničí. V rámci vrtulníkovej jednotky v operáciách KFOR v Kosove a ALTHEA v Bosne a Hercegovine. Už tri razy bol vyhodnotený ako najlepší v hodnostnej kategórii mužstvo v rámci vrtulníkového krídla.

Výcvik do operácie Sophia II

V súvislosti s nasadením príslušníkov Vojenskej polície v operácii EUNAVFOR MED Sophia začiatkom tohto roka štrnásti príslušníci Oddelenia krízového

manažmentu Vikanová a Prešov od 9. októbra do 1. decembra absolvovali nadnárodný výcvik na námornej základni Eckernförde a Neustadt in Holstein v Spolkovej republike Nemecko. Výcvik vedený inštruktormi Bordeinsatzkompanie, Seebataillon v Eckernförde bol zameraný na precvičenie bojovej streľby na krátku vzdialenosť v uzavretých priestoroch, získanie spôsobilostí členov posádky bojových plavidiel a zvládnutie taktických postupov zášahového tímu pri prehľadávaní a zaisťovaní podozrivých plavidiel, zbraní, nebezpečných látok, odhaľovaní sietí pašerákov a prevádzkačov.

NATO Charity Bazaar

Profesionálni vojaci Úradu vojenského predstaviteľa SR pri NATO s rodinami pod záštitou generála-majora Ondřeja Novosada a jeho manželky v spolupráci so zamestnancami Sekcie obrany MO SR, zamestnancami MZVaEZ a MV Stálej delegácie SR pri NATO v Bruseli sa 18. – 19. novembra zapojili do jubilejného 50. podujatia Nato Charity Bazaar. Charitatívny bazár NATO je spoločným dobročinným podujatím členských a partnerských štátov NATO, jeho výťažok je určený najmä na podporu detí a ľudí v núdzi či ľudí so zdravotnými problémami. Hlavným cieľom tohto podujatia je venovať zisk z predaja národných upomienkových predmetov, produktov a občerstvenia na charitatívne účely pre vybrané projekty. Na podujatí sa predstavil folklórny súbor Považan. Slovenská republika sa uchádza o financovanie projektu MŠK Senec, ktorý chce nakúpiť športové oblečenie a náradie pre postihnuté deti z okolia Senca.

Sir James Everard na Slovensku

Na pozvanie náčelníka Generálneho štábu OS SR generála Milana Maxima pricestoval na návštevu Slovenskej republiky zástupca veliteľa spojeneckých vojsk

v Európe (DSACEUR) generál Sir James Everard. Na úvod návštevy ho prijal štátny tajomník ministerstva obrany Róbert Ondrejcsák. Uistil generála Everarda o stabilnom euroatlantickom smerovaní krajiny. Delegácia na čele s generálom Everardom sa zoznámila s aktuálnou podobou ozbrojených síl, plnením úloh, ako aj so zapojením OS SR do medzinárodného krízového manažmentu. Záver rokovania sa venoval otázkam implementácie nedávno schváleného plánu postupnej odpovede, na vypracovaní ktorého sa podieľali aj slovenskí experti.

Hodnotili spôsobilosti

Experti z NATO na obranné plánovanie na pôde rezortu obrany rokovali s expertným tímom Ministerstva obrany SR. Cieľom bolo zhodnotiť existujúce, ako aj plánované spôsobilosti Slovenskej republiky, medzinárodné príspevky a zapojenie sa do medzinárodných aktivít. Z pohľadu obranného plánovania ide o jednu z najdôležitejších aktivít. Tím Severoatlantickej aliance viedol riaditeľ Sekcie obranného plánovania, obrannej politiky a plánovania NATO Paul Savereux.

„Hodnotenie obranných plánov členských krajín NATO sa ako súčasť celého procesu uskutočňuje každé dva roky. Cieľom takýchto bilaterálnych rokovaní je posúdiť, ako sú zapracované požiadavky na plnenie spôsobilostí, ktorými naša krajina prispieva do tzv. Cieľov spôsobilostí 2017,“ vysvetlil generálny riaditeľ Sekcie riadenia obrany, výstavby ozbrojených síl a obranného plánovania MO SR brigádny generál Josef Pokorný, ktorý viedol rokovania za slovenskú stranu.

Samotné hodnotenie nadväzuje na proces pridelenia a schválenia cieľov spôsobilostí. Takýmto záväzkom je pre Slovenskú republiku napr. dosiahnutie plnej operačnej pripravenosti mechanizovanej brigády. NATO rokovaním, aké sa v týchto dňoch koná na Slovensku, získa informáciu o reálnej schopnosti Aliancie plniť svoje úlohy v kontexte Strategickkej koncepcie NATO a tiež komplexný obraz o spôsobilostiach a plnení obranných plánov spojencov.

Paula Savereux prijal aj štátny tajomník ministerstva obrany Róbert Ondrejcsák. Na stretnutí deklarovali, že nové strategické dokumenty a plány spolu s vyššími investíciami do obrany vytvárajú predpoklady na to, aby sa Ozbrojené sily SR po dlhých rokoch znovu začali rozvíjať a Slovensko bolo schopné lepšie zabezpečiť svoju obranu a tým aj záväzky, ktoré v NATO na seba prevzalo.

Rotácia v Afganistane

Pretože 6. rotácia slovenského kontingentu v operácii Resolute Support (RS) končila svoje pôsobenie v Afganistane, uskutočnilo sa 26. až 30. novembra prevzatie a odovzdanie operačných úloh. Na kábulskom medzinárodnom letisku HKIA prebral úlohy národný podporný prvok NSE, v rámci ktorého bude naďalej pôsobiť aj pracovisko Vojenskej polície. Personál sa menil aj v poradnom tíme špeciálnych operácií, ktorý pokračuje vo výcviku príslušníkov afganských špeciálnych síl a na veliteľstve operácie RS. V plnení operačných úloh budú naďalej pokračovať dvaja príslušníci Vzdušných síl OS SR, ktorí sú súčasťou českého poradného tímu.

Slávnostný nástup pri príležitosti ukončenia pôsobenia 21. česko-slovenského poľného chirurgického tímu, v ktorom pôsobili slovenskí zdravotníci a rotácie 15. úlohového zoskupe-

Host z Macedónska

Na pozvanie náčelníka Generálneho štábu OS SR generála Milana Maxima pricestoval na návštevu Slovenskej republiky náčelník generálneho štábu ozbrojených síl Macedónska Metodija Velichkovski s delegáciou. Návšteva nadviazala na cestu generála Maxima v Macedónsku, počas ktorej sa zoznámil so situáciou na macedónsko-gréckej hranici v čase vrcholiacej utečeneckej krízy.

Generál Maxim prijal hostí vzdaním úplných vojenských pôct. Generálporučík Velichovského potom prijal minister obrany Peter Gajdoš. Pred rokovaním delegácií sa stretli obaja generáli. Po rokovaní sa delegácie presunuli do Centra výcviku Lešt, kde sa generál Velichkovski živo zaujímal o možnosti spoločného výcviku vojakov oboch krajín. Druhý deň sa macedónska delegácia oboznámila s činnosťou vzdušných síl na leteckej základni Sliač. Na pôde krídla vzácneho hosta privítali veliteľ Vzdušných síl OS SR brigádny generál Ľubomír Svoboda a veliteľ taktického krídla plukovník gšt. Vladimír Lisý. Predstavili hosťom najnovšie prírastky vo výzbroji OS SR – lietadlo C-27J Spartan a vrtuľníky UH-60M Black Hawk.

Foto: Ivan Kelement

nia českého kontingentu sa uskutočnil 30. novembra. Zúčastnili sa na ňom národní predstavitelia 6. a 7. rotácie SLOVCON. V rámci slávnostného nástupu príslušníci českého kontingentu aj slovenskí zdravotnícki špecialisti prevzali medaily Non Article Five. V ten istý deň sa konal aj slávnostný akt odovzdania operačných úloh príslušníkmi 6. rotácie SLOVCON príslušníkom 7. rotácie SLOVCON. Na jeho záver prevzali príslušníci 6. rotácie SLOVCON medaily Non Article Five za pôsobenie v operácii Resolute Support.

Krátku inšpekciu slovenského kontingentu operácie Resolute Support v Afganistane vykonal náčelník Generálneho štábu OS SR s delegáciou. Počas troch dní navštívil nasadené jednotky na kábalskom letisku, veliteľstve operácie aj v priestore pôsobiach príslušníkov špeciálnych síl. Na krátkom stretnutí s veliteľom operácie generálom Nicholsonom vyjadrili obaja spokojnosť s činnosťou našich vojakov. Na Kábalskom letisku Hámida Karzaia sa generál Maxim stretol s veliteľom základne, ktorému v mene ministra obrany udelil Pamätný kríž za vynikajúcu spoluprácu. Novému kontingentu generál zaželel veľa úspechov, šťastné a veselé prežitie vianočných sviatkov a po splnení úloh úspešný návrat.

- Prezident Andrej Kiska, ktorý je zároveň hlavným veliteľom Ozbrojených síl SR, sa 11. decembra stretol s ministrom obrany a ďalšími predstaviteľmi ministerstva aj ozbrojených síl. Diskutovali o aktuálnych témach rezortu, vrátane modernizačných projektov a pôsobenia ozbrojených síl doma i v zahraničí. Prezident sa zaujímal o pôsobenie slovenských vojakov v medzinárodných operáciách a misiách počas Vianoc a o ich možnosti tráviť sviatky s rodinami.

- Slovenskí vojaci v Iraku začali v minulom roku s prípravou inštruktorov irackých bezpečnostných síl v oblasti odminovania. V aktuálnom kurze by mali vycvičiť do 25 účastníkov. Pätnásť príslušníkov OS SR pôsobí v Iraku v rámci aktivity NATO Training and Capacity Building in Iraq (NTCB-I). Aktuálny kurz manuálneho odminovania realizuje slovenský kontingent v priestore Bashmaya. Do desať ďalších vojakov podporí iracké bezpečnostné sily v oblasti opráv vojenskej techniky sovietskej výroby.

- V priestoroch Vojenského ústavu hygieny a epidemiológie Bratislava sa 5. decembra uskutočnilo pracovné stretnutie vedúcich hygienikov rezortov MO SR, MV SR, MDaV SR, SIS s hlavným hygienikom SR, zamerané na vyhodnotenie spolupráce v oblasti ochrany a podpory verejného zdravia. Účastníci sa zhodli, že na základe prijatých protiepidemických opatrení postupne dochádza k poklesu výskytu nových prípadov žltacky typu A v Bratislave a okolí.

- Vrtuľníkové krídlo generálpukovníka Jána Ambruša Prešov si 28. novembra slávnostným nástupom pripomenulo 25. výročie vzniku leteckej základne v Prešove. Pozvanie prijali náčelník štábu veliteľstva Vzdušných síl OS SR plk. Stanislav Hurčík, veliteľia podriadených útvarov vzdušných síl a veliteľia útvarov v posádke Prešov, synovec generálpukovníka Jána Ambruša Miloslav Ambruš, primátorka mesta Prešov a ďalší hostia. Pripravené pre nich boli statické ukážky leteckej i pozemnej techniky.

- Pri príležitosti 99. výročia Národného dňa Rumunska sa v Bukurešti 1. decembra konala slávnostná vojenská prehliadka. Rumunské pozemné sily na ňu pozvali partnerov z Bieloruska, Francúzska, Grécka, Kanady, Moldavska, Nemecka, Poľska, Slovenska, USA, Španielska, Talianska, Turecka a Veľkej Británie. Pod vedením majora Jána Poláka sa na nej zúčastnilo aj 19 príslušníkov Čestnej stráže OS SR.

- Takmer po troch rokoch sa v priestoroch padákovkej stanice TK Sliač 28. a 29. novembra konali triedne skúšky padákových odborníkov letectva Inštruktor – Majster. Úspešne ich absolvovali rotný Peter Filkor z TK Sliač a čatár Tomáš Marciňek z VK Prešov.

- V súlade s Plánom cvičenia Slovenský štít 2017 vykonal 30. novembra funkcionári Pozemných síl OS SR a pozvaní hostia rozbor cvičenia. Účastníkov privítal veliteľ Pozemných síl OS SR generálmajor Jindřich Joch. Diskusia potom sumarizovala poznatky a pozitívne príklady, ale poukázala aj na zistené nedostatky.

- V rámci rokovania najvyšších predstaviteľov logistiky krajín V4 predviedol Prápor logistiky Hlohovec za účasti náčelníka štábu pre podporu operácií Generálneho štábu OS SR brig. gen. Ľubomíra Gacka ukážku svojich spôsobilostí. Začala sa predstavením poľnej kontajnerovej pekárne s možnosťou ochutnania čerstvo upečeného vojenského chleba. Predstavila sociálne kontajnery, pracovisko družstva pre pohrebné záležitosti, poľnú výdajňu stravy a ubytovací kontajner. Program zavŕšila dynamická ukážka nakladania a vykladania kontajnerov dopravnými prostriedkami Multilift a Steelbro.

Petra naštartovala zimnu

Ked' Petra Vlhová zvíťazila 11. novembra vo fínskom Levi v slalome, bolo to už jej tretie slalomové víťazstvo v rámci Svetového pohára a úspešne tak „naštartovala“ zimnú sezónu športovcov VŠC Dukla Banská Bystrica

Krátko potom Petra 26. novembra v americkom Killingtone skončila na vynikajúcom druhom mieste, čo bolo už jej ôsme pódiové umiestnenie (3-2-3).

Maximalistka

„Ked' som prišla do Dukly, moje podmienky na prípravu sa obrovsky zlepšili, odrazilo sa to v minulej aj v tejto sezóne,“ povedala nám Petra vlni po pretekoch Svetového pohára v alpskom lyžovaní v Jasnej. „To, čo dostávam z Dukly, beriem aj ako svoj záväzok do budúcnosti.“ Nuž – darí sa jej ho plniť. Petra sa spolu s americkou hviezdou Mikaelou Shiffrinovou po dvoch kolách odpútala od „prenasledovateľiek“ a vo Svetovom pohári sa až do druhej polovice decembra delili o prvú priečku.

V Levi Petra predviedla dve vyrovnané agresívne jazdy a aj vďaka tomu porazila fenomenálnu Shiffrinovú. Veď Mikaela z 19 slalomov, na ktorých štartovala, vyhrala 16, čo je úžasná bilancia. „Necítila som sa ideálne, nebola som vo svojej koži, trápila som sa. Z piateho miesta v prvom kole som bola trochu nešťastná,“ charakterizovala svoj výkon v Killingtone Vlhová. V druhom kole však skvelo zabojovala, čo stačilo na striebornú pozíciu. Maximalistka Petra však spokojná nebola: „Ked' chcem Mikaelu poraziť, potrebujem na to dve dobré kolá. A to som dnes nezvládla.“

Nasťa a ďalšie nádeje

„Petra pravidelne chodí do diagnostického strediska, kde absolvuje funkčné testy, športovú lekársku prehliadku, analýzu krvného obrazu a ďalšie vyšetrenia,“ povedal nám riaditeľ VŠC pplk. Roman Benčík. Dukla zamestnáva Pet-

rinho kondičného trénera Mateja Gemzu aj jej servismana Stanislava Vozárika.

„Na februárových zimných olympijských hrách v Pjongčangu očakávame od Petry Vlhovej v slalome medailové umiestnenie a v obrovskom slalome pozíciu v prvej desiatke,“ nádeja sa pplk. Benčík. Zároveň sa teší, že pre VŠC Dukla Banská Bystrica sa črtá reálna šanca vyslať na ZOH rekordný počet športovcov – až 25. Nateraz sa kvalifikovalo desať biatlonistov a päť pretekárov v alpskom lyžovaní. Vo svetovom pohári veľmi dobre boduje štvorbob, ako aj šesťica sánkarov, ktorí sú stále v hre.

„Pravdaže, veľké nádeje vkladáme do Veroniky Velez – Zuzulovej, ktorá je po rekonvalescencii veľmi rýchla, naplno trénuje, preto veríme, že formu do olympiády vyladí na maximum,“ vraví riaditeľ a dodáva: „V biatlone môže prekvapiť Pavlína Fialková, no naším železkom v ohni je už tradične Anastasia Kuzminová.“

Nasťa podporila nádeje nás všetkých, keď v stíhacích pretekoch 9. decembra v 2. kole Svetového pohára v Rakúsku zvíťazila na 10 km trati. Vyhrala po troch rokoch, je to jej ôsmy triumf v kariére: „Je skvelé vyhrať po takom dlhom čase. Možno výkon vyzerá ako pohodový, no na strelnici som sa poriadne potrápila,“ priznala 33-ročná dvojnásobná mamička a veľká bojovníčka.

A aby nikto nepochyboval o jej skvelej predolympijskej forme, v priebehu dvoch týždňov sa dostala spolu štyri razy na pódium a v čase našej uzávierky, tesne pred Vianocami, sa stala prvýkrát v kariére líderkou Svetového pohára.

Text: Pavol Vitko

Foto: TASR

7 DŇOVÝ RELAXAČNÝ POBYT V TATRÁCH

| Pobyt je možné využiť od 04.01.2018 do 27.03.2018

V CENE JE ZAHRNUTÉ:

ubytovanie pre 1 osobu na 6 nocí s polpenziou	5 procedúr - masáž, SPA vaňa, sauna, rašelinový zábal alebo teplý zábal, inhalácia s minerálnou vodou alebo biopton				
detský kútik	biliard	stolný tenis	posilňovňa	vonkajšie klzisko	wifi internet
infocentrum - stála 24 h. služba recepcie	bezplatné parkovanie v areáli hotela				

ĎALŠIE SLUŽBY ZA DOPLATOK:

| doplatok plná penzia - 6€/osoba/deň | GOPASS skipasy |
| regionálna karta zliav TatryCard - 3€/osoba/4 dni + možnosť dobitia |
| 20% zľava na celodenný skipas do lyžiarskeho strediska Lopušná dolina |

GRANIT

HOTEL

TATRANSKÉ ZRUBY

219 €
/osoba/
pobyt

nutnosť rezervácie
s termínom vopred

+421 (0) 52 4422 751
recepacia.tz@horezza.sk

SENIOR KÚPEĽNÝ POBYT V CENTRE PIEŠŤAN

| Pobyt je možné využiť do 28.02.2018

V CENE JE ZAHRNUTÉ:

| ubytovanie pre 1 osobu na 1 noc s plnou penziou | vstupná lekárska prehliadka |
| 2 procedúry denne | krytý bazén | fitness | multifunkčné ihrisko | wifi internet |

ĎALŠIE SLUŽBY ZA DOPLATOK:

| parkovanie v areáli hotela | požičanie bicyklov | biliard |

| kúpeľný poplatok je 1,1€/osoba/deň |
| check-in po 13 hod., check-out do 10 hod. |

GRANIT

HOTEL

PIEŠŤANY

od 45 €
/osoba/noc

minimálna dĺžka
pobytu je 6 nocí
nutnosť rezervácie

+421 (0) 33 7983 111
recepacia.pn@horezza.sk

ZIMNÝ RELAXAČNÝ POBYT V SRDCI VEĽKEJ FATRY

| Pobyt je možné využiť do 28.02.2018

V CENE JE ZAHRNUTÉ:

ubytovanie pre 1 osobu na 2 noci s plnou penziou	bezplatné parkovanie v areáli hotela				
detský kútik	biliard	stolný tenis	posilňovňa	nonstop klzisko	wifi internet
jednorázový vstup do GRANIT SPA na 2,5 hodiny	20% zľava na procedúry				
GRANIT Cinema	lyžiarsky vlek	nočné lyžovanie	bežecké a skialpové trasy		

GRANIT

HOTEL

SMREKOVICA

114 €
/osoba/pobyt

POČAS ZIMNÉHO OBDOBIA JE NEVYHNUTNÉ POUŽIŤ NA PRÍJAZDOVEJ CESTE
K HOTELOVEJ PREVÁDZKE SNEŽNÉ REŤAZE.

V PRÍPADE POTREBY VÁS ZA POPLATOK VIEME VYVIEZŤ
Z PODSUCHEJ PRIAMO PRED HOTEL.

+421 (0) 914 324 188
recepacia.sm@horezza.sk

Najlacnejšia legenda

Ako pocta Oskarovi Barnackovi, ktorý pred vyše sto rokmi skonštruoval prvý fotoaparát Leica miniatúrnych rozmerov, prichádza Leica CL. V tele s rozmermi 131×78×45 mm a hmotnosťou 403 gramov skrýva snímač veľkosti APS-C 24 Mpx CMOS. Využíva 49-bodový autofokus, má citlivosť ISO 100 – ISO 50 000 a sekunduje mu procesor Maestro II, s ktorým zvládne 10 fps snímání (do 30 RAW záberov). Mechanickú uzávierku od 1/8 000 sekundy dopĺňa elektronická od 1/25 000 sekundy. Objektívy majú bajonet L-Mount a cez adaptér možno využiť aj ostatné modely Leica. Novinka

sníma 4K Ultra HD video pri 30 fps, alebo Full HD pri 60 fps. Bluetooth umožňuje diaľkovo aparát ovládať smartfónom alebo tabletom. Okrem veľkého VGA dotykového displeja s trojpalcovou uhlopriečkou je k dispozícii aj elektronický hľadáčik s OLED displejom a rozlíšením 1 024×768 px. Na hornej strane je sekundárny informačný displej. O chod sa postará 1 200 mAh batéria, schopná zvládnuť 220 záberov. Novinka je na trhu s cenou od 2 500 eur.

Tablet do nepohody

Výrobca odolných zariadení CAT uviedol svoj prvý tablet CAT T20. Beží na plnohodnotnom operačnom systéme Windows 10 a ponúka podporu LTE. Je určený na prácu v náročných podmienkach, kde je extrémna odolnosť zariadenia nevyhnutnosťou. Certifikácia IP67 zaručuje, že odoláva až polhodinu pod vodnou hladinou, vlhkosť, piesku, prachu a spĺňa požiadavky vojenského štandardu MIL SPEC 810G. Je odolný voči pádom z výšky 1,8 metra, vibráciám, tekutinám, slanej hmle a vydrží aj extrémny atmosférický tlak. Ponúka slušný výkon aj v najhorších poveternostných podmienkach a pri veľmi vysokých či nízkych teplotách. Cat T20 má osemipalcový displej, pod odolným šasi štvorjadrový procesor Intel Atom Z8350, 1,44 GHz. Sekunduje mu 2GB RAM a 64 GB úložný priestor. Zadná kamera disponuje 5 MPix a predná 2 MPix. Tablet váži 650 gramov a jeho rozmery sú 220×143×14 mm. Balenie obsahuje praktické pútko na ruku, kábel microUSB 3.0 a nabíjačku. Predáva sa v cenách od 649 eur.

/ FILM /

Najtemnejšia hodina

Britský režisér Joe Wright sa preslávil adaptáciami veľkých literárnych diel ako *Pýcha a predsudok*, *Anna Kareninová* či *Pan: Cesta do Krajiny-Nekrajiny*. Inšpiráciu pre svoj najnovší film našiel v histórii. Gary Oldman hrá jednu z najvýznamnejších osobností 20. storočia – Winstona Churchilla. Na začiatku druhej svetovej vojny musí urobiť zásadné rozhodnutie. Hrozba nemeckej invázie je reálna a on ako predseda vlády Veľkej Británie musí v temnej hodine rýchle zjednotiť národ a zmeniť tak priebeh svetových dejín. Rolu Nevilla Chamberlaina mal stvárniť legendárny John Hurt, ktorý však počas prípravy filmu podľahol ťažkej chorobe, a tak mu tvorcovia vzdali hold v úvodných titulkoch.

/ VIDEO /

Dunkirk

Jedným z vážnych kandidátov na Oscarov, Zlaté glóbusy a ďalšie filmové ceny za rok 2017 je vojnová historická dráma scenáristu a režiséra Christophera Nolana o evakuácii francúzskych, britských a belgických vojakov, obklúčených na jar 1940 Nemcami na plážach severofrancúzskeho mesta Dunkerque. Tri príbehy, odohrávajúce sa rôznym tempom a v rôznych časoch, sa pretnú vo finále, ktoré znamenalo záchranu armád a predznamenovalo zlom v druhej svetovej vojne. Veľkofilm, nakrútený klasickými širokouhlými kamerami na tradičný filmový materiál, prichádza do predaja na BD a DVD v rôznych edíciách, aj s bonusovými diskami a knihami.

Od hodínok ku kamere

Odolné hodinky G-Shock spoločnosti Casio sme na našich stránkach spomínali už viackrát. Teraz sa firma rozhodla uviesť svoju odolnú kameru Casio G'z Eye, ktorá by mala vydržať aj pád zo štvormetrovej výšky či pobyt vo vode až do 50 metrov a zimu do mínus 10 stupňov. Zaznamenáva v 1 080p pri 30 fps a v 480p pri 120 fps. Nezvláda však 4K Ultra HD ani spomalené zábery vo vysokom rozlíšení. Mód Dramatic Slow Motion umožní vybrať konkrétnu časť záberu a tú potom spomaliť. Zato uhol záberu dosahuje 190,8° a kamera vie fotografovať s rozlíšením 6 Mpx. Ovládanie a indikátory označené LED kontrolkami sa nachádzajú na prednej strane. Nechýba síce aplikácia pre tablety a mobily, ale k zariadeniu firma ponúka diaľkové ovládače v podobe displeja alebo hodínok. V Japonsku stojí 46 000 jenov, čo je približne 349 eur.

/ KNIHA /

Tank

Historik vojenstva Michael E. Haskew sprevádza čitateľa príbehom úžasného vojenského stroja, ktorý sa objavil na bojiskách prvej svetovej vojny. Začína obrnenými predchodcami, opisuje vývoj obrnených vozidiel a ich nasadenia vo svetových vojnách, v Kórei, vo Vietname, počas studenej vojny, v regionálnych konfliktoch a vo vojnách v Perzskom zálive. Predstavuje mnoho legendárnych konštrukcií aj mužov, ktorí na budúcnosť tankov stavili svoju kariéru (de Gaulle, Chaffee či Eisenhower), ale aj tých, ktorí si osvojili majstrovstvo tanku v nasadení, ako boli Patton a Rommel. Texty dopĺňajú archívne fotografie z bojísk, výcvikových stredísk či výrobných hál. V 240-stranovej publikácii vydavateľstva Slovart nájdete aj ukážky dobovej propagandy či inzerátov, vzťahujúcich sa k tankom.

VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
KALENDÁR

Január

1. január

1823 Narodil sa maďarský revolucionár Sándor Petőfi. Jeho matka Mária Hruzová pochádzala z Turca.

1993 Vznikla Slovenská republika. Veliteľ armády vydal rozkaz č. 1 k vzniku Armády SR

3. január

1868 Japonský cisár Mutsuhito prevzal moc a ukončil 700 rokov vlády šogunov

4. január

1718 V tureckom Edirne prijal sultán Ahmed III. Františka II. Rákociho, aby na strane Turkov bojoval proti Viedni

1923 V Lipnici zomrel spisovateľ a novinár Jaroslav Hašek

1968 Alexander Dubček bol zvolený za prvého tajomníka ÚV KSČ

6. január

1678 Turci spustošili obec Poniky

1918 V Prahe bola prijatá Trojkráľová deklarácia s požiadavkou práva národov na sebaurčenie, spojenie českých krajín a Slovenska do nového štátneho útvaru, ktorý mal byť súčasťou habsburskej ríše

8. január

1918 Americký prezident Thomas Woodrow Wilson v posolstve Kongresu USA predniesol 14 podmienok skončenia vojny. Desiaty bod žiadal zabezpečenie autonómneho vývoja národov Rakúsko-Uhorska.

14. január

1688 Helena Zrínska, manželka Imricha Tököliho, prijala podmienky kapitulácie a vydala hrad Mukačevo, tri roky obliehaný cisárskymi vojakmi

15. január

1348 Uhorské vojsko porazilo pri juhotalianskom meste Capua neapolskú armádu – najvýznamnejšie víťazstvo v ťažení kráľa Ľudovíta I., ktorý sa snažil zaistiť nároky na Neapolské kráľovstvo

25. január

1688 V Terchovej sa narodil vojak Rákociho i cisárskej armády, neskôr legendárny zbojník Juraj Jánošík

1738 Turecký veľkovezír Mohamed vymenoval Jozefa Rákociho za sedmohradské knieža

27. január

1528 Turecký sultán Sulejman I. uznal za uhorského kráľa Jána Zápoľského a prisľúbil mu pomoc v zápase o trón

30. január

1948 Hinduistický atentátnik zavraždil indického politika a národného vodcu Móhandása Karamčanda Gándhího

Zostavila: Mária Stanová
Vojenský historický ústav

Vaše starosti... ...na našu hlavu

? Bude aj tento rok možnosť prihlásiť sa na dobrovoľnú vojenskú prípravu a výcvik aktívnych záloh?

! V zmysle plánovacej dokumentácie budú Ozbrojené sily Slovenskej republiky v roku 2018 pokračovať v udržiavaní komplexnej pripravenosti pre naplnenie svojho poslania a z neho vyplývajúcich úloh v zmysle schválených strategických dokumentov. Dôraz bude kladený na splnenie úloh pre zabezpečenie obrany a bezpečnosti štátu, v súlade s dokumentom „Plán použitia OS SR“ schváleným vládou SR, pred ozbrojeným napadnutím cudzou mocou a splnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná.

Pre splnenie týchto úloh a na zabezpečenie tvorby zdrojov mobilizačných záloh plánujú OS SR vykonať dobrovoľnú vojenskú prípravu do 150 osôb v termíne od 2. júla 2018 do 14. septembra 2018. Prijímacie konanie plánujeme vyhlásiť najneskôr do 3. apríla 2018 tak, aby na podávanie žiadostí vznikol časový priestor aspoň tri mesiace. Do dobrovoľnej vojenskej prípravy sa môže prihlásiť občan, ktorému vznikla branná povinnosť alebo brannú povinnosť dobrovoľne prevzal. Do dobrovoľnej vojenskej prípravy sa môže prihlásiť aj občan, ktorý už bol odvedený, ale doteraz nevykonával vojenskú službu a branná povinnosť mu trvá.

V neposlednom rade sa OS SR v roku 2018 zamerajú aj na pokračovanie projektu tvorby aktívnych záloh OS SR formou cvičenia aktívnych záloh a zaraďovaním vojakov v zálohe do aktívnych záloh. Zaraďovanie vojakov v zálohe do aktívnych záloh plánujeme začať vyhlásením oznámenia v hromadných informačných prostriedkoch do 2. júla 2018. Do aktívnych záloh môže byť zaradený občan, ktorý skončil služobný pomer v ozbrojených silách, ozbrojených zboroch, Hasičskom a záchrannom zbore, v Národnom bezpečnostnom úrade, ako colník alebo vykonal dobrovoľnú vojenskú prípravu.

plk. Ivan Sálaši,
riaditeľ personálneho úradu OS SR Liptovský Mikuláš
Foto: Ivan Kelement

Veliteľ pozemných síl Ozbrojených síl SR
genmjr. Ing. Jindřich JOCH

Vás pozýva na

12. Posádkový ples

veliteľa pozemných síl

V Posádkovom klube Trenčín (Dom armády)
Host večera - Peter Nagy
Dátum: 2. 2. 2018 o 19:00
Vstupné: 35 €
Program: Hudobná skupina, DJ, Bohatá tombola
Večerom Vás bude sprevádzať Marcel Torgáč

Predpredaj vstupeniek od 1. decembra 2017
Mgr. Jindřich JOCH, IČO: 47904786046, Veliteľstvo pozemných síl OS SR, M. Bázmu Trenčín.

VOJENSKÁ FARNOSŤ SV. MARTINA V MARTINE

POZYVA VŠETKÝCH

NA
6. PLES
VÝCHODNIAROV

(NARODENÝCH OD RIEKY MORAVA NA VÝCHOD)

KTORÝ SA VSKUTOČNÍ 27. JANUÁRA 2018
O 19:00 HOD.

V SPOLOČENSKEJ SÁLE PENZIÓNU ČIERNA
PANI

CENA: 35€/OSOBA + TOMBOLA

KONTAKT: MGR. JÁN OSTAPČUK
0903824435

VELITEĽ SAMOHYBNÉHO DELOSTRELECKÉHO ODDIELU
MICHALOVCE
VÁS SRDEČNE POZÝVA
NA

12. DELOSTRELECKÝ PLES

Kedy: 2. februára 2018, so začiatkom o 19:00 hod.
Kde: v reštaurácii Zlatý Bažant v Michalovciach.

Tradične

- príjemné prostredie
- skvelá zábava
- živá hudba
- tanec do skorých ranných hodín

Cena vstupenky 65 € za pár.
Lístky si môžete zakúpiť u N FeS
Na tel. číslach: 541 208, 541 219
Do 26.01.2018.

Vážená redakcia Obrany,

s potešením v Banskej Bystrici listujeme v novembrovom čísle Obrany. Ďakujeme za články, fotografie a priestor, ktorý VŠC Dukla a jej športovci dostali. To všetko nám pripomenulo radostné chvíle, ktoré sme prežívali pri príležitosti 50. výročia vzniku nášho Vojenského športového centra, ako aj veľa z toho, čo tomuto výročiu predchádzalo.

S vďakou

pplk. Roman Benčík, riaditeľ VŠC Dukla

MILITARY ENGLISH

IFV - INFANTRY FIGHTING VEHICLES

Pripravit: Peter Susko / Foto: Master Sgt. Matt Hecht, New Jersey National Guard

Generally speaking, armored fighting vehicles are special transporters used to carry infantry into the battlefield and provide direct fire support in combat. They can be either **tracked**, wheeled or a combination thereof. However, military classification distinguishes infantry fighting vehicles (IFVs) which are considered a combat platform of their own, from APCs (armed personnel carriers) primarily designed for transporting troops and armed for self-defense only. IFVs are typically armed with a 20 to 40 mm caliber autocannon, a coaxial machine gun and sometimes anti-tank guided missiles.

IFVs have thinner and less complex armor than tanks to ensure higher **mobility**; most of them are resistant against heavy machine guns, artillery fragments, and small arms. Some vehicles are proof against 12.7 mm bullets while others, such as Sweden's CV90 and Russia's BMP-3, can withstand frontal hits from 30 mm autocannon. Others use armor made in **interchangeable** modules of various thickness. This permits the vehicle to be tailored for particular missions such as decreasing the weight of vehicle for air transportation or strengthening the protection if it engages in dangerous missions.

The term „Heavy Infantry Fighting Vehicle“ (HIFV) is often applied to IFVs that are as heavily armored as a main battle tank. An example of a HIFV is the Russian T-15 Armata, which is based on the same chassis as the T-14 main battle tank.

Some IFVs are **amphibious** and air transportable. A few, can be deployed by a parachute system from aircraft directly into battle. Because of their usually lighter weight compared to main battle tanks, IFVs can be transported by a wider **variety** of cargo aircraft, and they can cross bridges that heavier vehicles could not.

Wheeled IFVs can cover a greater distance faster than a tracked vehicle and are favored for rapid reaction and fast deployment forces due to their light weight, excelling in desert and urban battlefields. Tracks offer far greater off-road mobility, greater **obstacle** climbing capabilities and

greater maneuverability than wheels. As IFVs often operate alongside tanks, being tracked means that the vehicle can go everywhere that the tanks go, which a wheeled vehicle could not. Many countries only use wheeled armor for support functions or low-risk peacekeeping missions **whereas** combat functions are performed by tracked vehicles.

Future IFVs capabilities will include intuitive HMI (Human-Machine Interface) and **embedded** information (sensors, weapons, communications, driving), drive by wire capability (driving from the rear), even **look-through** armor. Also, much research is devoted to establishing real-time joint target acquisition and tracking on a platoon level with shared data (IFVs, UAS, Force Multiplier) to enhance interoperability.

Otázky

1. Aký je rozdiel medzi obrneným transportérom a bojovým vozidlom pechoty?
2. Aké sú základné výhody kolesového BVP proti pásovému?
3. Aká je typická výzbroj bojového vozidla pechoty?
4. Do akých budúcich spôsobilostí BVP sa vkladajú najväčšie investície?

GLOSSARY

• **tracked** (trækt) - pásový; • **mobility** (moo' bilati) - pohyblivosť, mobilita; • **interchangeable** (in'tər' tʃeɪndʒəbəl) - vzájomne zameniteľný; • **amphibious** (æm' fibiəs) - obojživelný; • **variety** (və' riəti) - plejáda, paleta; • **obstacle** ('əbstəkəl) - prekážka; • **whereas** (we' ræz) - kým, zatiaľ čo; • **embedded** (em' bɛdɪd) - vstavaný; • **look-through** (lɒk-θru) - priehľadný.

kpt. ThDr.
Dávid Vargaštok,
dekan-riadiateľ kancelárie
Ústredia EPS v OS SR a OZ SR

Duchovné slovo

Na počiatku... stvoril Boh nebo a zem. (Gn 1,1).

Nastal nový rok, čas nových možností, rozhodnutí a záväzkov, a predsa mnohé zostalo starým. Na začiatku Biblie čítame slovo, ktoré nám do našej porušenosti a zmätku prináša útechu. Po sviatkoch sme sa vrátili do práce a realita každodenného života nám ukazuje, akoby na svete bolo mnoho všelijakých pánov, ale nikto Pánom. Skutočne, človek naráža na človeka, národ na národ, rasa na rasu, skupina na skupinu. Naš verejný život prehlušujú heslá a výkriky nadšenia i nenávisti. Ideál je postavený proti ideálu, názor proti názoru, program proti programu. Nečudo, že napriek príchodu nového roka sa cítime všetkým zmätení, naše svedomie stráca istotu, nevie, či ešte niečo bezpodmienečne platí, podľa čoho sa možno rozhodovať. Pánov a vodcov je dosť, ktorí si osobujú právo nad spoločnosťou, politikou, ale i nad našou dušou a životom. Naše zmätené svedomie blúdi a márne hľadá svoje miesto v tomto svete, kde by sa cítilo v bezpečí a istote. A práve preto, že je toľko pánov, zabúdame na Pána pánov a Kráľa kráľov.

Do tejto našej bezradnosti znie prvá veta Písma Svätého: „Na počiatku stvoril Boh nebo a zem.“ Nebo a zem sú v rukách živého Boha. Svet, ktorý vidíš, nie je dielom náhody alebo nejakej temnej sily. Boh si ho stvoril podľa svojej vôle. I ty si stvorený a postavený do sveta, aby si slúžil práve Jemu, večnému Bohu. Je iba jeden Pán. Si v Jeho rukách, nikto ťa z nich nevytrhne. Nech sa aj búria národy!

Hneď v prvej vete Biblie je obsiahnutá aj veľká útecha. Na počiatku všetkého života na nebi i na zemi bola láska, tá láska, ktorá sa obetovala za nás v Ježišovi Kristovi. Slovo, ktorým boli nebesá i zem stvorené, je Slovom, o ktorom svedčia evanjeliá i apoštol Pavol: „Veď v ňom bolo stvorené všetko na nebi i na zemi.“ Buď teda poslušný vždy a vo všetkom Bohu! Neboj sa! On je počiatok i koniec! Tento rozkaz a toto potešenie k tebe volá z prvých slov Biblie na začiatku nového roka. Nech je v tvojom živote Ježiš Kristus prvý a posledný!

Donedávna používali kompresné podkolenky nevábnnej telovej farby iba pacienti s krčvými žilami, žilovou nedostatočnosťou, trombózou a po chirurgických zákrokoch. Lekári ich už dnes odporúčajú aj pri dlhodobom sedení a státi ako prevenciu pred opuchom nôh, no nielen to, prednosť podkoleniek je viacero.

Kompresné podkolenky

Vďaka dômyselnému marketingu a za podpory viacerých štúdií sa stávajú kompresné podkolenky takmer povinnou výbavou bežcov, cyklistov, triatlonistov a prívržencov crossfitu. Využívali sa aj predtým, vzpierači sa už desiatky rokov navliekajú do špeciálnych elastických dresov. Kompresné účinky v nálekoch na ruky a stehná využívajú aj basketbalisti či tenisti. Najväčší boom z kompresného oblečenia však jednoznačne zaznamenali podkolenky. Mimoriadnej obľube sa tešia najmä u rekreačných bežcov. Ich rozmanitá ponuka a prevedenie musí dnes uspokojiť aj najnáročnejšieho zákazníka.

Dostávame však za svoje peniaze, ktoré sme ochotní zaplatiť za jeden pár vo výške niekoľko desiatok eur, naozaj všetky spomínané benefity?

Najnovšie štúdie nepreukázali vplyv kompresných podkoleniek na urýchlenie odplavovania kyseliny mliečnej a najmä na priame zvýšenie výkonu. Môžeme si to nepriamo overiť pozorovaním svetovej špičky na najvýznamnejších súťažiach. Na fotografiách totiž nemajú sprintéri či maratónči ani cyklisti na sebe podkolenky. Ak by bol vďaka nim predsa len garantovaný čo i len jednopercenčný nárast výkonnosti, tak by to na pretekoch znamenalo výraznú výhodu oproti súperom... Čiže adeptom na kúpu kompresných podkoleniek by sme radili, aby radšej s týmto benefitom nepočítali, lebo nemá reálne základy.

Stanú sa súčasťou vášho šatníka?

Na druhej strane zatiaľ žiadne výskumy nespochybnili ich zdravotné účinky. Naopak, opakovane potvrdili opodstatnenosť ich

použitia. Dokonca lekári tvrdia, že kompresia je na prvom mieste, až ako druhoradá je medikamentózna liečba. Pre bežcov je dôležitá ďalšia ich vlastnosť - a to zníženie vplyvu otrasov. Okrem nárastu komfortu pri športovej aktivite, dochádza k výraznému zníženiu rizika zranení spôsobených otrasmi svalov. Pri ich nosení po aktivite sa významne skracuje čas potrebný na regeneráciu. Treba ich však používať dostatočne dlhý čas, dokonca niekoľko hodín. V prípade svalových zranení ich používanie umožnilo skoršie zotavenie. Majú teda aj rehabilitačné účinky. Ďalšou z ich predností je aj schopnosť udržiavať svaly v teple. Môže to mať však význam v chladnom počasí, nie pri bežných teplotách. Pri športovaní sa tvorí teplo, ktorého sa naopak potrebujeme zbaviť. Športovci s problémami členkov a svalov chodidla isto ocenia zvýšenie podpory a stability behu. Nešportovcom chránia nohy pri cestovaní, slúžia ako prevencia cestovnej trombózy, zabraňujú pocitu „ťažkých nôh“. Sú teda vhodné pre všetkých, ktorí musia pri práci dlhodobo stáť alebo sedieť.

Vyberajte rozumne

Pri výbere si určite nezabudnite dať pozor na kvalitný trvanlivý materiál, správnu veľkosť nielen chodidlovej, ale aj lýtkovej časti a dostatočnú dĺžku. Podkolenky by po natinutí na nohu mali končiť tesne pod kolenným kĺbom s primerane pevnou manžetou zais-

PREDNOSTI KOMPRESNÝCH PODKOLIENOK:

- urýchlenie odplavovania laktátu zo svalov a zlepšenie svalovej výkonnosti
- zníženie otrasov svalov a vibrácií
- zníženie rizika svalového zranenia pri športe
- udržiavanie telesnej teploty, odvod vlhkosti
- skratenie času svalovej regenerácie
- zníženie bolestivosti svalov počas zotavenia po tréningu
- účinné proti opuchom končatín vzniknutým napr. dlhým sedením
- prevencia vzniku cestovnej trombózy a pocitu ťažkých nôh

ťujúcou správnu polohu. Odstupňovaná kompresia s najväčším tlakom v oblasti členku smerom od chodidla ku kolenu je pritom základným predpokladom lepšieho návratu krvi do srdca.

Stálo by za úvahu zaradiť ich do zoznamu výstroja pre silové re-zorty? Nielen pre vedecky potvrdené benefity pri športovej činnosti, ale vítané by boli na výcvik a najmä na regeneráciu. Mohli by sme tak získať aj zaujímavé poznatky pri ich testovaní napr. od príslušníkov hradnej stráže či pilotov. Potenciálnych dodávateľov upozorňujeme, že vojenské nemôžu byť v kriklavej farbe, ale v decentnej sivej alebo krémovej, najlepšie v spojení s digitálnou kamuflážou a dodržaním zásad maskovania.

Text: nrtm. PaedDr. Bc. Miroslav ŠTUBŇA,
telovýchovný pracovník vrtuľníkového krídla Prešov

Miesto pre psychológa

mjr. Mgr. Oľga
Jančová Kohárová,
hlavná psychologička
OS SR

Finančná psychológia

Vplyv človeka na peniaze a peňazí na človeka nadobudol taký rozmer, že fenomén peňazí sa stal pre psychológiu predmetom jej odborného záujmu. Pri absencii dobrých medziľudských vzťahov sú to práve peniaze, ktoré môžu pre niektorých ľudí predstavovať pocit bezpečia.

Finančná psychológia skúma prežívanie a správanie ľudí pri narábaní s finančnými prostriedkami, definuje typy finančnej osobnosti, ktoré si našli svoj terminologický priestor aj vo finančnom poradenstve v pojme „finančná osobnosť klienta“. V súvislosti s peniazmi môžeme počuť o „finančnej gramotnosti“, „finančnom vzdelávaní“, „finančnej kvalite života“, ale aj o „finančnej patológii“.

Finančná gramotnosť je definovaná ako schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančné vzdelávanie sa stáva nevyhnutným najmä z dôvodu zložitých finančných procesov a ponúkaných produktov, s ktorými bežný človek prichádza do kontaktu. Čoraz viac výskumov poukazuje na to, že schopnosť narábať s vlastnými financiami a teda finančná gramotnosť môže mať vplyv na celkové zdravie človeka, partnerské vzťahy, či atmosféru v rodine. Finančná kvalita života v sebe zahŕňa finančnú spokojnosť, status finančnej situácie, finančné postoje a správanie. Finančná patológia sa zaoberá takými prejavmi vo finančnom správaní, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku nenaplnenia psychologických požiadaviek na istotu, bezpečie, lásku alebo moc. Príčinou mnohých patologických prejavov môže byť aj vyrastanie v sociálne slabších pomeroch, vzájomná rivalita medzi skupinami, ale aj etika a náboženstvo.

Na finančnú psychopatológiu nadväzuje finančná psychoterapia zameriavajúca sa najmä na emočné, motivačné a interpersonálne rozmery vzťahu k peniazom. Predpokladom úspešnej finančnej psychoterapie je, aby psychoterapeut disponoval základnými vedomosťami o finančnej problematike a vedel pomôcť tým, ktorí majú problémy v manažovaní vlastných financií. V našich podmienkach sa podstatne viac uplatňuje a využíva finančné poradenstvo. A na záver vtipný výrok Woodyho Allena: „Peniaze sú lepšie ako chudoba, ak pre nič iné, tak aspoň z finančných dôvodov“.

Normalizácia ČSLA

Kľúčovým cieľom normalizácie ČSLA bolo obnovenie záruky pre spoľahlivé plnenie jej vonkajšej a vnútornej funkcie. Prostriedkom politickej konsolidácie bola očista, v priebehu ktorej mali odísť všetci „nepevní a kolísaví, ktorí pri prvej náročnej skúške nepreukázali potrebné triedno-politické a internacionálne postoje“. Zmyslom bolo „vytvorenie skutočnej monolitnosti veliteľského zboru, ktorou neotrasú politické nezdary a problémy a ktorá nebude poplatná náhodnostiam a bude plne v súlade s triedno-politickým poslaním armády socialistického štátu“.

Rozvinutie normalizácie na pôde armády umožnili prepracované Smernice pre výber a rozmiestňovanie kádrov, v ktorých boli znovu zvýraznené triedno-politické hľadiská a zakotvená zásada „potvrďovania“ vo funkciách. Vytýčené boli tiež zásady kádrového zabezpečenia ČSLA i kritériá pre hodnotenie kádrov. Nomenklatúrny systém exponovaných armádnych postov schvaľovaných ÚV KSČ bol rozšírený o ďalšie veliteľské stupne až do úrovne pluku a nový kádrový poriadok mal konsolidovať prácu s týmito kádrami, ktorá bola „narušená“ predošlým vývojom. Veliteľský zbor prešiel čiastkovými previerkami v rámci hodnotení i potvrdzovaní vo funkciách a tie prerástli do komplexnej previerky. V rokoch 1968 – 1971 bolo z politických dôvodov prepustených 3 697 vojakov z povolania. Ďalší boli

formálne prepustení z iných dôvodov, ale reálne aj u nich prevažovali politické kritériá. Spoločne s prevodom vojsk Pohraničnej stráže do rezortu ministerstva vnútra sa počet vojakov prepustených a uvoľnených z MNO vyšplhal na takmer 9 000.

Okrem „očisty“ zasahovala normalizácia do všetkých oblastí života ČSLA a to v duchu oficiálnej ideológie. Tá bola zakotvená predovšetkým v Poučení z krízového vývoja v strane a spoločnosti po XIII. zjazde KSČ z decembra 1970, ktoré účelovo interpretovalo Pražskú jar ako víťazstvo pravicového extrémizmu a oportunistu a intervenciu ako internacionálnu bratskú pomoc v boji s kontrarevolúciou. Kľúčovou bola tiež kritická analýza memoranda Formulovať a konštituovať čs. štátne záujmy v oblasti vojenstva, vyzývajúceho o prehodnotenie dovtedajšej koncepcie čs. vojenskej politiky.

Ruka v ruke s kádrovou očistou „kráčať“ ideologický nátlak. Všetky informácie, ktoré by poskytovali reálny obraz o ČSLA, podľahli utajeniu. V lete 1969 boli stanovené nové zásady boja proti penikaniu a vplyvu antikomunistickej propagandy do ČSSR. Ideologická práca mala maximálne obmedzovať emocionálne a empirické prístupy k hodnoteniu situácie. Masová politická práca, rozvíjaná na výchovu vojakov v duchu socialistického vlastenectva, internacionalizmu a triednej nenávisti voči imperializmu, sa prehĺbila ešte viac než do

roku 1968. Holou realitou bol tlak na zvyšovanie straníckosti a svetonázorového zamerania všetkých študovaných disciplín. Tento tlak sa preniesol i do osláv významných výročí štátu a armády, resp. práce masovokomunikačných prostriedkov. Zvyšovanie účinnosti ich ideovo-výchovného pôsobenia sa v ČSLA uplatňovalo koncepciou Hlavnej politickej správy z roku 1970, pričom z armádnych redakcií rozhlasu a TV bola zriadená Hlavná redakcia. Odvolaní boli vedúci redaktori vysielania i vojenských časopisov. Okrem zvýšenia angažovanosti armádnych oznamovacích prostriedkov sa zvýraznilo aj vojenské zameranie ich obsahu, a to v snahe objasňovať základy brannej politiky strany a obnovovať naštrbené vzťahy s armádami Varšavskej zmluvy, osobitne Sovietskej. Pre vojakov „základákov“ bolo zavedené pravidelné sledovanie TV novín. Pri sledovaní večerných programov sa kládol dôraz na vystúpenia vedúcich predstaviteľov, významné politické udalosti a vybrané seriály zväčša sovietskej proveniencie.

Text: Mgr. Alex Maskalík, PhD.

Vojenský historický ústav Bratislava

Foto: VHÚ, TASR

Martin Dzúr (1919 – 1985)

Pôvodne reformista, neskôr tvrdý normalizátor a obhajca vnútornej funkcie ČSLA. V druhej svetovej vojne bojoval so slovenskou armádou na východnom fronte, po páde do zajatia prislušínik 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Jeho kariéra bola po vojne blesková. V rokoch 1953 – 1958 náčelník štábu tyla 2. Vojenského okruhu (pokrývajúcего územie Slovenska), potom zástupca náčelníka a v rokoch 1961 – 1968 náčelník Hlavného tyla ČSLA – zástupca ministra národnej obrany (genmjr. 1958, genpor. 1964). Neskôr, až do svojej smrti, minister národnej obrany ČSSR (genplk. 1968, arm. gen. 1972), najdlhšie slúžiaci v čs. histórii.

Obrnené prieskumné hliadkové vozidlo BRDM-1 je sovietsky obrnený transportér z päťdesiatych rokov 20. storočia. Prototyp bol vyrobený v roku 1956. Na základe výsledkov vojenských skúšok začala v roku 1957 jeho sériová výroba. Prvá verzia, označená ako BRDM Model 1957, bola s otvoreným priestorom pre osádku.

Na základe negatívnych skúseností z bojovej činnosti a slabej ochrany osádky bol v roku 1958 prestavaný. V prednej časti zvarenej korby sa nachádza motorová časť, ktorá je prekrytá pancierovou kapotou s rebrovanými výfukovými otvormi na oboch stranách. V priestore osádky je korba vyvýšená.

Najmenší transportér

Na jeho strope sa nachádzajú dva poklapy, ktoré sú jediným prístupom do interiéru. BRDM sa vyrábala v bývalom Sovietskom zväze v rokoch 1957 – 1966. Celkovo bolo vyrobených približne 10-tisíc kusov. Do Československa sa začali dovážať začiatkom 60. rokov 20. storočia. Pôvodne sa predpokladal dovoz až 975 vozidiel. Nakoniec ich bolo dovezených 124 kusov. Boli zaradené v prieskumných útvaroch a jednotkách motostreleckých a tankových divízií. Osádku tvorili traja až štyria členovia obsluhy. Vodič bol na ľavej strane vozidla, veliteľ na pravej. Tretím členom bol strelec. BRDM-1 má dvojnápravový podvozok s pohonom na všetky štyri kolesá a štyri pomocné výsuvné kolesá umiestnené medzi nápravami. Tie sa využívajú predovšetkým pri jazde v teréne, kde pomáhajú znížiť tlak vyvíjaný vozidlom na terén, a tým zlepšiť jeho priechodnosť.

Transportér je poháňaný benzínovým šesťvalcovým motorom GAZ-40P s maximálnym výkonom 90 konských síl. Na ceste dosahuje rýchlosť 90 km/h. Vo vode 9 km/h aj vďaka vodnej tryske umiestnenej v zadnej časti vozidla. Pred vstupom do vody sa musí zapnúť vodné čerpadlo. Vozidlo nemalo vlastnú pevnú výzbroj. Strelba sa viedla strieľkami v korbe. Na jej vrchu bol držiak odnímateľného guľometu SGMB kalibru 7,62 mm alebo veľkoka-

Prieskumník od Volgy

librového 12,7 mm guľometu DŠK. Pri dĺžke vozidla 5,7 m, šírke 2,25 m a výške 2,9 m ide pravdepodobne o najmenší obrnený transportér, ktorý slúžil v ČSLA. Po zavedení dostatočného počtu obrnených transportérov OT-65 boli z výzbroje priebežne vyradované.

Okrem vozidiel BRDM model 1957 a BRDM model 1958 sa vyrábali aj ďalšie: BRDM-U veliteľské stanovište, BRDM-RCH vozidlo radiačného a chemického prieskumu, 2P27 odpaľovacie zariadenie PTRK 2K16 Šmel a 2P32/2P32M odpaľovacie zariadenie PTRK 2K8 Falanga/2K8 Falanga-M. Vozidlá BRDM-1 sa vyvážali okrem štátov Varšavskej zmluvy i do ďalších krajín sveta. Od Kuby cez Egypt až po Zimbabwe.

Z Čereňan do Piešťan

Na základe zmluvy o bezodplatnom prevode v roku 2011 získalo Vojenské historické múzeum v Piešťanoch od vojenského útvaru 1042 Čereňany do múzejnej zbierky výnimočne zaujímavý a vzácny múzejný predmet. Najmä preto, lebo ide o posledný kus transportéra, ktorý sa nachádzal v OS SR. Po vyradení z výzbroje slúžil ako výcviková pomôcka pri nácviku odmorovania vozidiel a podľa stôp po projektiloch na pancieri s najväčšou pravdepodobnosťou aj ako terč na výcvik rôznych druhov vojsk pri streleckej príprave. Po jeho prevzatí do zbierky múzea v Piešťanoch stála pred odbornými pracovníkmi – konzervátormi zložitá úloha uviesť vozidlo do stavu schopného prezentácie v expozícii v Piešťanoch. Išlo vlastne o hrdzavý vrak pokrytý nespočetnými nátermi. Pancier bol opatrený rôznymi zvarkami a inými oceľovými zlepšovaciami nápadmi. V rámci bádateľskej činnosti sa pracovníci zodpovední za repasáciu dopátrali k zaujímavým informáciám z archívnych dokumentov MO Ruskej federácie. Transportér bol vyrobený v marci 1958 v meste Gorsk na Volge a spolu s ďalšími tridsiatimi tromi kusmi, ktoré tvorili časť 124 kusovej objednávky, mal byť expedovaný do Československa pre potreby ČSLA. Pravdepodobne pre administratívnu chybu bol doručený k vojenskému útvaru v Bielorusku. Po zistení chyby bol omylom poslaný do Moskvy a odtiaľ späť do výrobného závodu Gorsk. Do Československa ho dovezli spolu s ďalšími 33 transportérmi.

BRDM mal v ČSLA mnoho variantov. Na základe zistených podkladov sa pracovníci múzea rozhodli repasovať vozidlo do takého stavu, v akom prišlo zo Sovietskeho zväzu. Vzhľadom na to, že ide o jediný kus na území Slovenska, má aj veľkú historickú hodnotu. Výsledok práce konzervátorov Vojenského historického múzea v Piešťanoch bude možno posúdiť v máji 2018, keď vozidlo BRDM-1 slávnostne predstavia v rámci Noci múzeí.

Text: Richard Hattala

Foto: Peter Minárik, Ivan Kelement
Vojenský historický ústav – VHM Piešťany

Takticko-technické údaje

Osádka	3 až 4 osoby
Hmotnosť	5 100 kg
Pancier	10 mm
Motor	Gaz-45P, 66,2 kW
Dojazd	na ceste 750 km
	vo vode 120 km

Informácie o expozíciách Vojenského historického múzea, otváracích hodinách

a vstupnom nájdete na webovej stránke www.vhu.sk

Obrnené prieskumné hliadkové vozidlo BRDM-1 zo zbierok
Vojenského historického ústavu - Vojenské historické múzeum Piešťany